Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

1921 оной 21-нээ гараха | № 117 (13831) | 1972 оной майн 20, суббото | Сэн 2 мүнгэн

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиие Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Ленинэй захяануудта үнэн байхаар үхибүүдые хүмүүжүүлдэгэйнь түлөө, 50 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан, **В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиие Ленинэй орденоор** шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1972 оной майн 18.

...СС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, ...СР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

...Центральна Комитет, ...Министрнүүдэй Совет ...ургаса хуряалга ба ...ын продуктнуудай бэ...ха хэмжээнүүд ту...баталан абаба.

...уряалгаяа хаһа саг ...тэ хоролтогүйгөөр, ...ртайгаар үнгэргэхэ, ...н ба газар таряалан...родуктнуудые худалда... дүүргэхэ, үлүүлэн ...эниие зөөгөөд, һай...ха хэрэг хангаха зо... 1972 ондо ургаса ...үдөө ажахын про...бэлэдхэлгэдэ колхоз, ...бэлэдхэлэй ба транс...инүүдэй саг болзор ...ябадал хангахые ...Центральна Комитет, ...нистрнүүдэй Совет ...убликануудай Компар...нуудые, Министр...үүдые, СССР-эй Ху...ын министерствые, ...лиораци ба уһанай ...нистерствые, «Союз...ые», СССР-эй Бэ...нистерствые, СССР-эй ...промышленностиин ...е, СССР-эй Хүнгэн ...остиин министерст...й Мяха, һүнэй про...ин министерствые, ...аарнуудай, область ...айонуудай комите...ономито республика...истрнүүдэй Соведүү...уудтахи ажалшадай ...Соведүүдэй гүйсэд...үүдые, нютагай ху...зургаануудые, колхоз, хүтэлбэрилэгшэдые

...ургамалнуудые ху...уулхын тула, тохёол...н оршон байдалһаа ...союзна республика...истрнүүдэй Соведүүд..., 1972 оной май-сен...уд соо хүдөө ажахын ...орюулжа, таряа ху...байнуудые хубаари... болзортоо хубилалта ...СР-эй Хүдөө ажахын ...дэ, «Союзсельхозтех...н харилсаанай минис...үбшөөгдөө.

...болоод байгаа һаань, ...удөө ажахын минис...союзна республикануу...рнүүдэй Соведүүдтэй ...«Транссельхозтехника» ...ортна предприятинуу...лоннонуудые ургаса ...хүдөө ажахын бусад ...е бэлэдхэхэ хэрэгтэ ...республикаһаа нүгөө...хыень «Союзсельхоз...үбшөөгдөө. Ургаса ...хэрэглэхын тула ху...үгтэһэн ашаанай ма... болзорһоонь урид ...ые СССР-эй Госснаб ...ей. Трактор ба хүдөө ...на бүтээлгын ми...үн бусад министер...үүтэһэн жасануудай ...н, 1972 ондо ургаса ...машинануудые, акку...е болзорһоо урид ...ажахые хангаха

...нууд, хизаарнууд ...удые запас частьнуу...шээр хангалгада он... хандуулан, тэдэниие ...рид ашаалан ябуулха хэрэг тракторнуудай, автомобильнуудай запас частьнуудаар, хүдөө ажахын машинануудаар, экскаваторнуудаар хүдөө ба уһанай ажахынуудые хангадаг министерствэнүүдтэ, албан зургаануудта даалгагдаһан байна.

Машина түхеэрэлгэнүүд, запас частьнууд, нефтепродуктнууд, материалнууд ургаса хуряалгын үеэр колхоз, совхозуудта, гүрэнэй хүдөө ажахын ба таряа тушаалгын предприятинуудта нэмэжэ эльгээгдэхэ.

Ургаса хуряалгын хүдэлмэридэ шухала нефтепродуктнуудые ехээр гаргажа, нэмэжэ эльгээхыень Нефть илгалгын ба нефтехимическэ промышленностиин министерствэдэ даалгагдаа.

Хүдөө ба уһанай ажахын, хүдөөгэй барилгын, ороохо таряа тушаалгын, бэлэдхэлэй болон бусад эмхинүүдэй хэрэглэхэ металл, барилгын материал, метиз ба бусад түхеэрэлгэнүүдые түсэбһөө гадуур табиха.

Союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, СССР-эй Бэлэдхэлэй министерство 1972 оной ургасын ороохо тушаан абалгада таряа хадагалдаг предприятинуудые саг соонь бэлдэжэ дүүргэхэ, автомобильһаа ашаа буулгадаг хуушан түхеэрэлгэнүүдые шэнэдхэн һэльбэһэнэй, шэнэ түхеэрэлгэнүүдые тодхоһоной ашаар ехэ ашаа тээдэг автомобильнуудһаа, автопоезднуудһаа ороохо түргөөр буулгахын тула шухала хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ уялгатай. Таряа гүрэндэ худалдалгын талаар ороохо тушаан абадаг предприятинуудта колхоз, совхозуудые даалгаха, таряа зөөхэ, автотранспорт ашаглалгые һайжаруулха хэрэгые хүтэлбэрилхэ диспетчерскэ оперативна бүлэгүүдые районуудта, областьнуудта эмхидхэхэ.

Союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, СССР-эй Бэлэдхэлэй министерство, Барилгын министерствэнүүд элеваторнуудые, ороохо таряанай оньһожоруулагдамал складуудые ашаглалгада оруулха тушаа 1972 оной түсэбөөр хараалагдаһан даабаринуудые болзор соонь бэелүүлгые хангаха уялгатай.

Энэ тогтоолоор тодорхойлогдоһон министерствэнүүд ба албан зургаануудай автомобильнуудһаа гадна, бүхы предприятинуудай, эмхи зургаануудай, организацинуудай ашаанай автомобильнуудые, борттой автоприцепүүдые жолоошодтойнь хамта ургаса хуряалгада элсүүлэн хабаадуулхыень союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ зүбшөөгдөө. Ургаса хуряалгада хабаадуулагдаһан автомобильнуудые автомобилиин ажахынуудта, колхоз ба совхозуудта даалгаха гурим, эдэ автомобильнуудһаа автоколоннонуудые эмхидхэхэ гурим тогтоохыень, мүн запас частьнуудаар, заһабарилгын хэрэгсэлнүүдээр, нефтепродуктнуудаар автомобильнуудые бүрин хангахыень союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ даалгагдаа.

Ороохо ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые зөөлгэдэ элсүүлэгдэһэн ашаанай автомобильнуудай хүдэлмэри түхэреэн сүүдхын турша соо эмхидхэхэ шухала. Энээнэй тула союзна ба автономито республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, хизаарнуудай гүйсэдхэхэ комитедүүд, областьнуудай гүйсэдхэхэ комитедүүд ургаса хуряалгада хабаадалсаһан бүхы автомобильнуудые жолоошодоор бүридүүлэн хангаха (ургаса хуряалгын үедэ нэгэ автомобильда хоёр жолоошон хүдэлхэ ёһотой), шухала болоод байгаа һаань, арадай ажахын бусад һалбаринуудһаа жолоошодые абажа, энэ шухала хэрэгтэ хабаадуулха уялгатай.

Ороохо ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые, силосэй ногоон эшэ намаа шэрэхээ ерэһэн жолоошодой, заһабарилга хэхэ хүдэлмэришэдэй, автоколоннонуудай механигуудай, начальнигуудай, автомобилиин ажахын диспетчернүүдэй дундуур зэргын салин хүлһэнэй 75 процентын түлэгдэхэ, гэбэшье командировкодо байһан бүхы үе соо гол хүдэлмэриинь тарифна салингһаа бага байха ёһогүй. Эдэ хүдэлмэрилэгшэдэй гол хүдэлмэриин газартахи мүнгэ зөөриһөө предприятинууд, эмхи зургаанууд, организацинуд дээрэ дурсагдаһан мүнгэ түлэхэ юм.

Таряа ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые шэрэлгэдэ ехэ ашаанай автомобильнуудта, прицепүүдтэй автомобильнуудта (автопоезднуудта) хүдэлһэн жолоошодто тарифна салингайнь 25 процентын хэмжээнэй нэмэлтэ шан тогтоогдоо. Хүдэлхэ үедөө халаанайнгаа даабариие дүүргэһыень хараада абажа, халаан бүринь ажалай дүнгүүдээр шан олгогдохо байна.

Ороохото ба ороохото-бобово ургамалнууд, үрэһэн болохо олон жэлэй ургамал, ута улһан ба силосэй ургамалнуудые хуряалгада хүдэлһэн тракторист-машинистнүүдые, комбайнеонуудые, комбайнай агрегадуудай бусад хүдэлмэрилэгшэдэй ажахын тогтооһон сезоной нормо дүүргэһэнэйнь, ургаса хуряалгые һайн шанартайгаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр хэһэнэйнь түлөө барюулагдаха материальна урмашуулганууд тогтоогдоо. Салин хүлһэнһөөнь даралгатайгаар совхозуудай саг үргэлжын хүдэлмэрилэгшэдтэ, мүн эдэ ургамалнуудай ургаса хуряалгада хабаадуулагдаһан хүдэлмэрилэгшэдтэ хартаабхын, овощой, алим жэмэсэй, виноградай ургасын 10 хүрэтэр процентые худалдахыень совхозуудай ба хүдөө ажахын гүрэнэй бусад предприятинуудай директорнуудта зүбшөөгдөө. Сэнгынь түсэбөөр хараалагдаһан өөрынь үнэ сэнтэй адли байха, зүгөөр худалдаанай сэнгһээ дээшэ гараха ёһогүй.

Совхозуудай ба хүдөө ажахын гүрэнэй бусад предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдажа, энэ тогтоолоор тодорхойлогдоһон урмашуулгануудые хэрэглэхыень колхозуудта зууршалагдана.

Союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд хото городуудай, хүдэлмэришэнэй һууринуудай, хүдөө тосхонуудай ажалай хүсэ абаха хүнүүдые хүдөө ажахын хүдэлмэридэ, таряа тушаан абалгын предприятинуудта элсүүлэн хабаадуулха эрхэтэй. Эдэ

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

ЛЕНИНЭЙ ЗАХЯА ЗААБАРИНУУДТА ҮНЭН БАЙХАБДИ!

СОВЕТ ПИОНЕРНҮҮДЭЙ ОЙН БАЯРАЙ СУГЛААН

Ойн баярай ехэ суглаан тухай майн 18-да пионерэй горннууд уряалан соносхоо. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиин 50 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо болоһон баяр ёһололой суглаандаа бүхы союзна республикануудай пионернүүдэй түлөөлэгшэд сугларһан байна.

Нүхэд Л. И. Брежнев, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, В. В. Щербицкий, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, В. П. Мжаванадзе, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев болон Б. Н. Пономарёвой ерэхэдэнь, нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

Һайндэрэй эдир ээзэд президиумэй гэшүүдтэ баглаа сэсэгүүдые барюулба.

Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиин Центральна Соведэй түрүүлэгшэ А. В. Федулова эхилэлгын үгэ хэлэбэ. Тугшад Хүндэлэлэй эскортын үдэшэлгэ доро ленинскэ комсомолой тугые, совет пионернүүдэй Улаан тугые, пионернүүдэй дурасхаалта тугуудые зал худар оруулаа.

Бүхы ороной пионернүүдэй рапортын дэбтэрые эдир ленинец зал соо сугларагшадай нэрьемэ, удаан альга ташалган доро КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэ барюулба. Пионернүүдэй хэрэгүүд тухай, В. И. Ленинэй мүнхэ захяа заабаринуудта Соведүүдэй ороной эдир үетэнэй үнэн байдаг тухай, түрэл Коммунис партидаа үри хүүгэнэй ёһоор дурладаг, баяр баясхалантай, хизаарлашагүй үнэн байдаг тухай тэрээн дотор хөөрэгдэнэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын үгэ хэлэхэдэ, зал соо сугларагшад халуунаар, альга ташалгаар угтаа. Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиие Ленинэй хоёрдохи орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые үгынгөө түгэсхэлдэ уншаад, Пионерэй Улаан тугта орден зүүлгэбэ.

Зал соо һууһан үхибүүд баяр баясхалангаа һүртэйгөөр мэдүүлнэ: «Һайнта даа! Һайнта даа! Һайнта даа!»

Суглаанай һүүлээр эдир артистнуудай концерт болобо. Кремлиин ордон соо альга ташалга болоно, манай партиин, тэрэнэй үнэн туһалагшад — Комсомолой, Пионерэй хүндэлэлдэ үреэлэй үгэнүүд соностоно. (ТАСС).

Нүхэр Н. В. ПОДГОРНЫН хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ пионернүүд!

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Манай орон мүнөөдэр эдир гражданинуудаа ёһолон хүндэлжэ байна, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиин 50 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байнабди. Коммунис партиин Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, Советскэ правительство энэ үдэр совет пионернүүдэй эмхиин дайшалхы, эдэбхитэ, сог залита эмхиин гайхамшаг ойн баяраар дашарамдуулан, бүхы эдир ленинецүүдые, залуушуулые үнэн зүрхэнһөө, халуунаар амаршална!

Танай, Пионернүүдэй һайндэр гэр бүхэндэ, бүлэ бүхэндэ ерэбэ. Бидэнэй, наһажаал хүнүүдэй нилээд оломнай—таанадай эхэнүүд болон эсэгэнэр, хүгшэн эжынэр ба үбгэн абанар—пионер ябаһан жэлнүүдээ ехэ баяр омогорхолтойгоор һанадаг, дурдадаг. Совет хүнүүдэй хэдэн үеынхид пионерэй Улаан туг доро урган хүмүүжэһэн байха юм. Габьяата хүдэлмэришэн, дэлхэй дээрэ суутай эрдэмтэн, уг удамай таряашан, үльгэр домогто ороһон маршал, алдарта космонавт, арадай багша—эдэнэр бүгэдэ урдань пионернүүд ябаһан, пионерэй эмхи дотор һайн һургуули гараһан байха.

Пионернүүдэй хүдэлөөнэй эхи һуурине агууехэ Ленинэй табиһыень таанар, хүндэтэ үхибүүд мэдэнэт. Үхибүүдэй коммунис эмхи хадаа шэнэ общество срээдүйдэ байгуулха үетэниие хүмүүжүүлэлсэхэ ехэ хүсэн болохо гэжэ Ленин багша сэсэн мэргэнээр мэдэһэн байдаг. Пионернүүдэй эмхи баатар габьяата Улаан Преснидэ тогтоогдоһон түрүүшын отрядуудһаа эхилээд, үхибүүдэй ба эдиршүүлэй үнэхөөрөө олониитын ехэ нэгэдэл болоторoo хүгжэн дабшаа. Эсэгэнэрэйнгээ уг зорилгодо үнэн байдаг, Ленинэй хэрэгтэ, коммунизмын хэрэгтэ заха хизааргүй үнэн байдаг, ургажа ябаа халаанаараа омогорхохо ёһоороо омогорхонобди. Баярлангүй байхын аргагүй. 25 миллион пионернүүд бээз хүсэһэн хүнүүдтэй хододоо зэргэлэн ябадаг, бүхы ашагтай туһатай хэрэгүүдтэнь туһалха гэжэ оролдодог. Совет үхибүүдэй гайхамшаг вожатань болодошо ленинскэ комсомол эдиршүүлые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэнэ. Совет пионернүүд комсомолшуудһаа, коммунистнуудһаа жэшээ абаха гэжэ оролдодог байгаа, оролдоно гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев үгэнүүд дотороо тэмдэглэһэн байдаг.

Нэгэ жэлэй урда тээ эндэ, энэ зал соо манай партиин XXIV съездын делегадуудай Совет ороноо саашадань хүгжөөхэ, хүсэ шадалыень бэхижүүлхэ, СССР-эй ажалшадай баян дэлгэр болбосоронгы байдалые улам һайжаруулха программа хараалһыень хүндэтэ ханинар, таанар һанаха ёһотойт. Энэ программа амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Эхэ ороной үргэн олон нютагуудта бүтээсэтэ габшагай ажал эрхилэгдэнэ. Завод, барилга, колхоз бүтэн ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе—манай олон үндэһэ яһатантай ороной гайхамшаг һайндэрые шэнэ амжалтануудаар угтаха гэжэ оролдоно.

Үхибүүд тухай оролдолго Коммунис партиин, Совет гүрэнэй ажал ябуулга болон түсэбүүд дотор тон шухала һуури эзэлдэг байһан, эзэлжэ байна. Совет үхибүүд хэзээ бүхэндэ, тон бэрхэтэй жэлнүүдтэшье, манай арадай үгэжэ шадаха бүхы юумые абадаг байгаа. Үхибүүдтэ хамаг һайн юумэеэ зорюулха!—гэһэн Ленинэй захяа Соведүүдэй орон дотор бодото дээрээ бэелүүлэгдэнхэй. Ургажа ябаа үетэниие хүмүүжүүлхын тула эгээн аятай зохид арга боломжонуудые социализм хангаа гэжэ мүнөө омогорхон хэлэнэбди.

Һаяхан хүдэлмэришэд, колхознигууд, олон миллион совет хүдэлмэрилэгшэд Бүхэсоюзна коммунис субботнигто хабаадаһан байна. Партиин Центральна Комитет, Советскэ правительство ажалшадай хүсэлэнгые хараада абажа, субботнигой үедэ сугларһан мүнгэ зөөриие манай ороной эдир гражданинуудай аша туһада хэрэглэхэ гэжэ шиидхээ. Энэмнай ямар ушартайб гэхэдэ, пионернүүдэй шэнэ лагерьнууд, үхибүүдэй санаторинууд ба клиникэнүүд, спортын түхеэрэлгэнүүд, пионернүүдэй ордонууд баригдаха болоно. Манай үхибүүдэй бүри һайн һайханаар ажаһууххын тула, эрдэм бэлиг түгэс, элүүр энхэ, баяртай золтойгоор ургахынь тула парти, Совет гүрэн саашадаашье хүсэ ба зөөри гамнахагүй байха. Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиин 50 жэлэй ой тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоол дотор энээн тухай үшөө дахин онсолон тэмдэглэгдэнхэй.

Хүндэтэ үхибүүд!

Үглөөдэрэй ямаршье хэрэг мүнөөдэр эхилдэг гээшэ. Ажабайдалайнгаа бүри һайн һайхан болохын тула эршэмтэйгээр, һайнаар хүдэлмэрилхэ хэрэгтэй. Багаһаа хойшо ажал хэхэ шадабарида бэеэ бэлдэхэ хэрэгтэй. Ажал хүниие шэмэглэдэг гэжэ арадай сэсэн һургаал дотор хэлэгдэдэг. Дэб дээрэ обёорогдохоор бэшэ шэнги байдагшье ажал ажабайдалай гол удха болодог, баяр заяадаг. Мүнөөнэйтнай һуралсал баһал ажал, ехэ оролдолго, хүсэлэлгэ гаргаха эрилтэ табидаг, хүнгэн бэшэ ажал болоно. Мүнөө сагта—эрдэм, гайхамшаг туйлалтануудай үе сагта угаа түргэнөөр урган дэлгэржэ байгаа эрдэм мэргэжэлнүүдые шудалха хэрэгтэй байна бшуу. Һуралсалай талаар туйлаһан танай амжалтанууд, таанадай ажалша бэрхэ, оролдосотой нэтэрүү, ехэ юумэ мэдэхэ гэжэ эрмэлзэдэг ябадал бидэнэрые, наһажаал хүнүүдые баясуулна. Танай һурагшатай, ажал хэхэ дурагүй гү, али һайзгай үхибүүдтэй ушархадаа, голхорхошье ушар болодог. Тиимэ үхибүүдые заһаруулха, бирагүйгөөр һурадаг хүнүүдые номоо эрхим һайнаар үзэдэг болгохын тула шухала бүхы юумэнэй һургуули бүхэндэ, пионернүүдэй отряд бүхэндэ бии байһаниинь дамжаггүй. Иимэ ябуулга хэхэдээ, аха нүхэдэй зүгһөө, түрүүшын ээлжээндэ танай энхэргэн багшанарай зүгһөө хододоо дэмжэлгэ абаха байхат. Таанадта бата бэхи эрдэм мэргэжэлнүүдые олгохын тула, обществодоо туһатай, ёһотой хүнүүд бололгодотной туһалхын тула тэдэнэр тон ехэ юумэ хэдэг.

Мүнөөнэй пионернүүд аха нүхэдэйнгөө баатаршалгануудаар омогорхоно, тэдээндэл адли байха гэжэ оролдоно. Эдир эдэбхитэдэй хэдэн мянган отрядууд эсэгэнэрэйнгээ ябаһан газарнуудаар дабшана, совет арадай революционно, ажалай ба дайшалхы түүхэ домогуудые шэнжэлнэ. Аха нүхэдэйнгөө дүй дүршэлые мэдэхэ, халан абаха гэһэн энэ эрмэлзэлынь—совет хүнүүдэй аха, эдир үетэнэй хоорондоо бата нэгэдэлтэй байһанай үнэншэмэ тодо гэршэ, манай агууехэ хэрэгэй мүнхэ байһанай эшэ нүхэсэл болоно.

Мүнөөдэрэй суглаанда бүхы совет республикануудай пионернүүд, элдэб үндэһэ яһатанай үхибүүд ерэбэ. Наранай элшые томо болгодог шэлэй тогтоон сугларуулдаг шэнгеэр, пионернүүдэй энэ һайндэр олон үндэһэ яһатантай манай Эхэ ороной арадуудай эбдэршэгүй хани барисаае эли тодоор харуулна. Тус хани барисаае нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтэ нарин нягтаар сахиха шухала гэжэ Владимир Ильич Ленин бидэндэ захиһан юм. Энэ суглаанда социалис ба хилын саанахи бусад оронуудай үхибүүдэй эмхиин түлөөлэгшэдэй хабаадажа байһан ушар үшөө дахин юу харуулнаб гэхэдэ, бүхы дэлхэйн ажалшадай үхибүүдтэй манай үхибүүдэй хани барисаанай улам бэхижэжэ байһые гэршэлнэ. Совет үхибүүдэй халуун, арюун анхаралаа хандуулаагүй уласхоорондын нэгэшье горитой хэрэг, амгалан байдалай ба дайнай хүсэнүүдэй нэгэшье тулалдаан дэлхэй дээрэ байхагүй.

«Нэгэнэй хээгүй юумые хамтынгаа хүсөөр бүтээхэбди» гэһэн оншотой мэргэн үгэнүүд пионернүүдэй дууладаг дуунуудай нэгэн соо бии юм. Хани барисаан, харилсаа холбоон, коллективизм — коммунизм байгуулагшын эдэ зайлашагүй шэнжэнүүд пионернүүдэй отрядууд дотор бүрилдэн бии болодог, хүмүүжүүлэгдэдэг байна. Нүхэдэйнгөө хани хандалгые хүндэлэгты, өөһэдынгөө хэрэгые коллективэй һанамжа ба эрилтэнүүдтэй тааралдуулжа һурагты, үхибүүд. Хамтын оролдолгоор лэ, олон миллион ухаан бодолой ба гарай хамтын хүсөөр лэ манай ерээдүй сагай гэгээн гэрэлтэ байдалые байгуулжа болохо гэжэ мэдэгты.

Пионернүүдэй эмхи, тэрэнэй олон мянган дружинанууд ба отрядууд совет хүнүүдтэ коммунис эрхим шанар нэбтэрүүлэн хүмүүжүүлхэ, ажалда дурлалгын ба коллективизмын, интернационализмын хараа бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ үүргэ дүүргэнэ. Эдэнэр эрхим эмхидхэлшэд болоно, үхибүүдэй эдэбхи болон үүсхэлые ашатай туһатай шухала хэрэгүүдтэ зорюулжа шадана. Пионернүүдэй эмхиин энэ хүдэлмэринь совет арадай, манай партиин ба гүрэнэй үндэр сэгнэлтэдэ хүртэбэ.

Тиин Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхи Эхэ ороной дээдэ шагнал хайрада хүртөө—Ленинэй орденоор шагнагдаа гэжэ мүнөөдэр, баяр ёһололой энэ суглаан дээрэ мэдээсэхэдэ ехэ аятай байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй батлан гаргаһан Указ дотор ингэжэ хэлэгдэнэ:

«Ленинэй захяа заабаринуудта үнэн байхаар үхибүүдые хүмүүжүүлдэгэйнь түлөө, анхан байгуулагдаһаар 50 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан, **В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиие Ленинэй орденоор** шагнаха».

Энэнь Пионерэй туг дээрэ яларха хоёрдохи дээдэ шагнал хайра болоно. Энэнь олон миллион совет хүнүүдтэ хамаадана. Юундэб гэхэдэ, эдэнэр ушар ёһо мэдэхэ наһаяа пионер ябаһан дабтагдашагүй жэлнүүдтэ үнгэрһэн байна бшуу. Аханартаяа зэргэлэн ябажа революционно баррикаданuудта жагсан тулалдаһан түрүүшын пионернүүдые. Һандаргагдаһан юумэ һэргээн бодхоохо, үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхаха, хамтын ажалай түлөө тэмсэхэ, социализм байгуулха хэрэгтэ туһалһан алдарта хүбүүд, басагадаа эндэ дурдангүй яажа болохоб. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үеын пионернүүд мүнөө дундуур наһатай болонхой. Эдир тагнуулшад, шэн зоригто партизанууд, эсэгэнэрэйнгээ бэрхэтэй ажалые өөһэдөө даажа абагшад, манай баатар габьяата тылэй эдир хүдэлмэрилэгшэд таанарта нэрэ хүндэ, алдар соло! Олон үеын пионернүүд таанадай Комсомолдо орохо путевко, арад зоной аша туһада зорюулагдаһан ажал болон тэмсэлээр дүүрэн ехэ ажабайдалай путевко болгошо Улаан галстук зүүһэн бүхы хүнүүдые үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб!

Хүндэтэ үхибүүд!

Ехэ шагнал хайрада хүртэһэнтэйтнай дашарамдуулан таанадые амаршалхыемни зүбшөөгыт. Таанадтаа дуратайбди, таанарнай, манай халаан, эрхим һуралсалаараа, һайн, ашатай туһатай хэрэгүүдээрээ Эхэ ороноо, партияа, арад зоноо ходо баясуулха байха гээд этигэнэбди.

Согтой хүхюун, ажалда дуратай хүнүүд боложо ургахыетнай, һайнаар һураха, орондоо ехээр дурлахыетнай, дэлхэй дээрэхи амгалан тайбан, зол жаргалта байдалай аша туһада замби түбиин бүхы үхибүүдэй хани барисаа бэхижүүлхыетнай хүсэнэбди. Эдир ленинец байха гээшэ хүндэтэйшье, харюусалгатайшье хэрэг. Энээн тухайда хододоо һанажа ябагты. Коммунистнуудай эрхим шэнжэ шанарнуудые халан абажа хүмүүжэхэ гэжэ оролдогты, партиһаа, комсомолһоо хододоо һургаал абагты!

Эдир ленинецүүд! Советскэ Союзай Коммунис партиин хэрэгэй түлөө тэмсэхээр хододоо бэлэн байгты!

СФРЮ-гэй ПРЕЗИДЕНТ, СКЮ-гэй ТҮРҮҮЛЭГШЭ НҮХЭР И. БРОЗ ТИТЫН АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР СОВЕТСКЭ СОЮЗДА АЙЛШАЛХА БОЛОҺОН ТУХАЙ

Югославиин Социалис Федеративна Республикын Президент, Югославиин коммунистнуудай союзай Түрүүлэгшэ нүхэр Иосип Броз Тито КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй уряалай ёһоор, байгша оной июниин тэнгһээ урагша албанай хэрэгээр Советскэ Союзда айлшалха болобо.

Улаан-Үдын аймагай Калининай нэрэмжэтэ совхоздо эдэ үдэрнүүдтэ хартаабха тарилга эмхитэй һайнаар ябуулагдана. Һүүлэй мэдээгээр совхозой хартаабхашад 60 гаран гектарта хартаабха тариба.

Совхоз соо дэлгэрһэн мүрысөөндэ Пётр Самсонович Яковлевай агрегат түрүүлжэ ябана. Энэ агрегат мүнөө 30 гектарта хартаабха таряа юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. С. Яковлевай хүтэлбэрилдэг агрегат.

К. ГАБАЕВАЙ фото

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН АДВОКАДУУДАЙ КОЛЛЕГИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Адвокатурын зургаануудта эдэбхитэйгээр ажаллаһанайнь түлөө, Совет адвокатурын 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, эдэ нүхэдые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха гэбэл:

Дульский Алексей Георгиевичые — Хяагтын юридическэ консультациие даагша.

Сайдуков Кондратий Александровичые — Буряадай АССР-эй Адвокадуудай коллегиин президиумэй түрүүлэгшэ.

Юшин Юрий Андреевичые — Железнодорожно районой юридическэ консультациие даагша.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1972 оной майн 18.

...ЛИКЫН КОЛХОЗ, ...УУДАЙ ГҮРЭНДЭ ...А, ҺҮ, ҮНДЭГЭ ...ХА ХАХАД ЖЭЛЭЙ ...Е ХЭР ДҮҮРГЭЖЭ ...ҺАН ТУХАЙ

...майн 16-най мэдээн

(...е түсэбһөө гадуур ... даабаринень оруулал...тээр харахада)

	Мяхан	һүн	Үндэгэн
	95	74	3,1 дахин
	125	64	—
	80	67	116
	91	62	93
	80	70	100
	72	63	208
	100,3	82	—
	66	65	122
	52	69	114
	65	75	3,2 дахин
	94	68	118
	70	68	87
	47	71	—
	88	64	100
	200	167	—
	82	69	13 дахин
	111	87	69
	89	76	98
	72	70	127
	81	70	97

БАЯРАЙ СУГЛААН

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиин бии болгогдоһоор 50 жэлэй ойн баярта зорюулһан суглаан Улаан-Үдын оперо болон баледэй театр соо уржадэр болобо. ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь Владимир Леонов баярай суглаа нээгээ. Советскэ Союзай гимнын һүр жабхаланта аялгын зэдэлхэдэ, булта хүл дээрээ зогсожо, пионернүүд, тэдэнэй вожатанууд салют үгэн ёһолоо.

ВЛКСМ-эй обкомой секретарь Лидия Нимаева алдарта 50 жэлэй ой тухай элидхэл хээ.

Туйлаһан амжалтынгаа түлөө Буряадай пионернүүдэй эмхи ВЛКСМ-эй ЦК-гай зүгһөө дурасхаалта улаан лентээр шагнагдаа юм. ВЛКСМ-эй ЦК-гай даабаряар Буряадай обкомой секретарь В. Ф. Подлеснов дурасхаалта лентые Буряадай пионернүүдэй эмхиин Улаан тугта бүхэлбэ. «Түүдэгээр соробхило, сэнхир һүни!» гэһэн дуунай аялгые оркестрэй наадаха лаар, суглаанда хабаадагшад хүл дээрээ зогсон, тэрэ дууе гүйсэдхөө.

Суглаанай һүүлдэ пионернүүдэй ехэ концерт харуулагдаба.

Ц. ДОНДОГОЙ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

ажал хэрэгүүдтэ хабаадуулагдаhан хүдэлмэришэд болон алба хаагшадта гол хүдэлмэри дээрэнь hарын дундуур салин хүлhэнэйнь 50 процент түлэгдэхэ байна. Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай ажалладаг предприятинууд, организацинууд өөhэдынгөө мүнгэ зөөриhөө энээнине түлэхэ юм. Тинхэдэ хүдөө ажахын хүдэлмэридэ, таряа тушаан абалгын предприятинуудта ажаллахаар хабаадуулагдаhан хүдэлмэришэдтэ, алба хаагшадта командировкодо байhанай мүнгэн түлэгдэхэгүй.

Хүдөө ажахын хүдэлмэридэ, таряа тушаан абалгын предприятинуудта ажаллахаар хабаадуулагдаhан хүнүүдэй харгы замай гаргашын, ажалай түлбэриин гурим тогтоохыень союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ даалгагдаа.

РСФСР-эй, Казахай ССР-эй шэнэ газарай районуудта хүдэлхэеэ ошоhон комбайнернуудта, механик- комбайнернуудта, трактористнуудта, жаткын машинистнуудта ажалайнь түлбэри, саг зуурын турша соо ажаллаха газартаа ошохо, hэргөө бусаха замайнь түлбэри, ... ıдаа ябаха, совхоз гү, али колхоз ерэhэнhээнь хойшо түрүүшынь гурбан үдэрэй түлбэри (гол хүдэлмэри дээрэнь hүүлэй гурба hарын турша соохи салин хүлhэнэйнь дундуур хэмжээнhээ абтаха) түлэхыень РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, Казахай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ зүбшөөгдөө. Шэнэ газар элдүүрилгын совхозуудта хэрэглэгдэдэг нормын, түлөөhэнэй ёhоор совхозуудта хүдэлхеэ ерэhэн механизаторнуудай ажалай түлбэри тогтоохо.

Гол хүдэлмэри дээрэнь дундуур салин хүлhэнэйнь 75 процент комбайнернуудта, механик-комбайнернуудта, трактористнуудта, жаткын машинистнуудта түлэгдэхэ юм. Механизаторнуудай гол хүдэлмэриин мүнгэ зөөриhөө предприятинууд, организацинууд энээнине түлэхэ байна. Тиихэдэ хүдэлхөөр эльгээгдэhэн механизаторнуудта командировкын мүнгэн түлэгдэхэгүй.

Энэ тогтоолтой тааралдуулан, бусад районуудай колхозуудhаа РСФСР-эй, Казахай ССР-эй шэнэ газар элдүүрилгын районуудай ургаса хуряалгада хабаадалсахаяа командировкодо эльгээгдэhэн комбайнернуудта, механик-комбайнернуудта, трактористнуудта, жаткын машинистнуудта, жолоошодто ажахынуудай зүгhөө нэмэлтэ мүнгэн түлбэри тогтоогдонхой. Тиихэдэ гол хүдэлмэриинь дундуур салин хүлhэн эдэ колхознигуудта түлэгдэхэгүй.

Командировкодо эльгээгдэhэн механизаторнуудай ажалай түлөөhые совхозуудтахи нормонуудай ба расценкэнүүдэй ёhоор түлэхэ гэжэ колхозуудта hанамжалан дурадхагдаа.

РСФСР-эй ба Казахай ССР-эй шэнэ газарай районуудта ургаса хуряалсаhан, эдэ районуудтахи комбайнуудай бүтээхэ хүдэлмэриин сезонно нормо дүүргэhэн комбайнернууд ба комбайнернуудай туhалагшадта, гүрэнэй худалдан абалгын сэнгээр, гар дээрэхи мүнгөөр 10 центнер хүрэтэр ороохо таряа худалдаха эрхэ колхозууд, совхозуудта, гүрэнэй хүдөө ажахын бусад предприятинуудта олгохыень РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ зүбшөөгдөө.

Ороохо таряа ба саахарай свёкло хоёр халаан соо (нэгэ машинада хоёр жолоошо) зөөлсэhэн жолоошодые — сүүдхын туршада 20 часhаа бага бэшэ саг автомобильнуудаа hаадгүй hайнаар хүдэлгэhэнэйнь түлөө тарифна түлөөhэнэй 20 процентын хэмжээтэйгээр, харин Сибириин, Уралай, Доодо, Дунда Волгын районуудта, Казахай ССР-эй шэнэ газарай районуудта ороохо таряа зөөлсэhэн жолоошодые тарифна түлөөhэнэй 40 процентын хэмжээтэйгээр шагнаха. Сүүдхынгээ даабари дүүргээд, автомобиляа удаадахи сүүдхэдэ хүдэлхөөр бүтэн hайнаар тушаагаад байгаа hаань — сүүдхэ соохи хүдэлмэриинь үрэ дүнгүүдээр шангыень тодорхойлхо.

1972 ондо колхозууд ба совхозуудтахи хүдэлмэриин тон шахардуу үенүүдтэ промышленна, транспортна ба бусад предприятинуудай, албан зургаанууд болон эмхинүүдэй тракторнууд, автобензовозуудые жолоошодтойнь хамта, тэрэшэлэн трактористнууд-машинистнууд ба бусад механизаторнууд болон жолоошодые үйлэдбэри ба эмхинүүдтэнь тогтоогдоhон түсэбтэ даабаринуудай дүүргэлтэдэ хохидол ушаруулхагүйгөөр элсүүлхыень союзна республиканудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ зүбшөөгдөө. Ургаса хуряалгада, силос даралгада, hолоомо суглуулгада хабаадаhан хүдэлмэрилэгшэдтэ нэмэлтэ түлөөhэн болгон (түлөөhэгүйгөөр) үгэхыень совхозуудай ба гүрэнэй бусад предприятинуудай хубиингаа хэрэглэлдэ мал баридаг саг үргэлжын хүдэлмэрилэгшэдтэ бэлэдхэhэн бүдүүн тэжээлэй ба силосэй зарим хубиие түсэбтэ үнын ёhоор худалдахыень совхозуудай, хүдөө ажахын бусад предприятинуудай директорнүүдтэ зүбшөөгдөө.

Совхозуудай ба гүрэнэй хүдөө ажахын бусад предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ гэжэ тогтоолоор хараалагдаhан урмашуулганнуудые хэрэглэхыень колхозуудта hанамжалан дурадхагдаа.

СССР-эй Госбанк мүнгэнэй талаар бэрхэшээлдэ ороhон зарим колхозууд, совхозуудта (ямар албан зургаанай мэдэлдэ байhан hаань дулдыдахагүй), шубуу үдхэдэг фабрикануудта, үүлтэртэ ба моридой заводуудта, хүдөө ажахын hуралсалай-үйлэдбэриин, туршалга-үйлэдбэриин ажахынуудта, районно нэгэдэлнүүдтэ (отделениинүүдтэ), «Сельхозтехникын» магазинууд ба баазануудта, тэдэнэй үндэhэ баримтатай зуурщалгануудай ёhоор, заhабарилгада хэрэглэхэ запасной частьнуудай ба материалнуудай, нефтепродуктнуудай, машинно-тракторна парк ба ашаанай автомобильнуудые заhабарилха, техническэ туhаламжа үзүүлхэ хүдэлмэриин, «Сельхозтехникын» эмхинүүдэй бүтээдэг хүдөө ажахын ба транспортна оньhожоруулагдамал хүдэлмэриин түлөөhэндэ тэжээлэй, минеральна үтэгжүүлгын, гербицидүүдэй ба хоро-химикадуудай түлөөhэндэ, тэрэшэлэн СССР-эй Госбанкын урьhа зээлиин талаар болзоройнь үнгэрhэн урйhөө дулдыдангүй—колхознигуудай ажалай түлөөhэндэ зорюулжа богони болзорой кредит 1972 оной ноябриин 1 хүрэтэр, онсо энэл ушарта үгэхэ уялгатай.

Ороохо таряа тушаан абалгын болзор хороохо зорилгоор, шэнэ газарай районуудтахи таряа тушаан абадаг пунктнуудта ороохо таряа ашадаг ба буулгадаг хүдэлмэришэд-ашаашадай ажалай түлөөhые ороохо таряанай орожо эхилhэнhээ хойшо 1972 оной декабриин (1 хүрэтэр, хэрбээ үдэрэйнгөө нормо дүүргээд байгаа hаань) 50 процент дээгүүр хэмжээтэйгээр түлэхэ эрхэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ олгогдоо.

Машинанууд, түхеэрэлгэнүүд, запас частьнууд ба материальнотехническэ бусад хэрэгсэлнүүдые ашажа ябуулха вагонууд, суднанууд, контейнернүүдые түрүүшын ээлжээндэ (түсэбэй ёhоор) хангаха, хүдөө ба уhанай ажахыда, ороохо таряа тушаан абадаг предприятинуудта, уhалалгын, хатаалгын системэнүүдэй, элеваторнуудай, холимол тэжээл буйлуулдаг предприятинуудай, тээрмэнүүдэй, ороохо таряа, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые 1972 ондо бэлэдхэхэ, hайнаар хадагалха ябадал хангаха байра түхеэрэлгэнүүдэй барилгада зорюулагдаhан ашаануудтай поездууд ба суднануудай түмэр харгынуудаар, уhан замуудаар дабшалгада хиналта тогтоохо гэжэ РСФСР-эй Зам харилсаанай министерство, Гол мүрэнэй флодой министерство ба Далайн флодой министрство уялгалагдаа.

Түсэбhөө гадуур ашаануудые зөөлгын шухала болоод байхаданьминистерствэнүүд ба албан зургаануудтай зүбшэлhэнэй үндэhөөр, тиимэ ашаануудые ашажа ябуулха вагонууд, суднанууд ба контейнернүүдые үгэлгэ хангаха.

1972 оной ургасын ороохо таряа, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые хуряаха, зөөхэ үе соо хүдөөгэй районууд гү, али бүлэг районуудта, тэрэшэлэн областьнууд, хизаарнууд ба автономито республикануудта зорюулан, 10 үдэр бүриин хүдэлмэриин дүнгүүдээр — автоколоннонуудта, транспортын бусад подразделенинүүдтэ барюулагдаха мүнгэн шангуудтай дамжуулгын Улаан тугуудые, СССР-эй Хүдөө ажахын министерствэтэй, хабаатай республикануудай профсоюзуудай Соведүүдтэй зүбшэлэн, бии болгохыень союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ даалгагдаа.

Облгүйсэдкомой, крайгүйсэдкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй грамотануудые барюулалсан олгогдохо «1972 оной ургасын хүдөө ажахын продуктнуудые автомобиляар зөөлгын отличник» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ бии болгохыень союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ hанамжалан дурадхагдаба.

1972 оной ургаса хуряалгада зорюулан үгтэhэн материальна зүйлнүүдые тон гамтайгаар хэрэглэхэ ябадал хангахыень союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ, СССР-эй Хүдөө ажахын министерствэдэ, СССР-эй Мелиорациин ба уhанай ажахын министерстведэ, СССР-эй Бэлэдхэлэй министерствэдэ, «Союзсельхозтехникэдэ» дурадхагдаа.

1972 ондо хүдөө ажахын ургамалнуудые хуряалгада бэлдэхэ, үнгэргэхэ хэрэгтэнь промышленна предприятинуудай зүгhөө колхозууд ба совхозуудта, таряа тушаан абадаг, ороохо таряа шанаржуулдаг предприятинуудта харгалзалгын гуримаар туhалха ябадал эмхидхэхыень союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудта, партиин крайкомууд, обкомууд, райкомуудта, промышленна предприятинуудай партийна организацинуудта дурадхагдаа.

Ороохо таряа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряаха, шухала хэмжээтэй тэжээл бэлэдхэхэ, ороохо таряа, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые гүрэндөө худалдаха түсэбүүдые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэг хангахын тула шухала хэмжээнүүдые партийна, Соведэй, хүдөө ажахын, комсомолой ба профсоюзай организацинууд, колхозууд болон совхозууд, промышленна предприятинууд ба транспортна эмхинүүд абаха гээд этигэжэ байhанаа КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет элирхэйлнэ.

АМЖАЛТА ӨӨРӨӨ ЕРЭЭГҮЙ

Үдхэн хара ногоон нарhан тужын үбэртэхэнэ нэмэри дулаан газарта түхеэрэгдэhэн байра байдал хүнэй нюдэндэ уриханаар харгдаадхина. Энэ Шэлэ ... гэжэ газарта Сэлэнгын совхозой дүршэлтэй бэрхэ хонишодой нэгэн Мария Чойжонимаевна Самдановагай даадаг отара байрланхай.

Эндэ гансашье совхозойнь бэшэ, мүн ондоошье ажахынуудай хонишод, мэргэжэлтэд, үйлэдбэрилэгшэд ходо ерэжэ, түрүү дүй дүршэлтэйнь танилсадаг байна.

Үнэхөөрөө энэ отарада хүнүүдэй хараха, hонирхохо юумэн яhала бии. Ахалагша хонишон Мария Самданова, тэрэнэй туhалагшад залуу басагад Софья Батожапова, Валентина Кожушкова гэгшэд эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлдэг, урагшаа hанаатай хүнүүд юм. Эдэ хоёр басагад дүй дүршэл багатайшье hаа, ахалагша хонишонойнгоо хэлэhэн, зааhан юумые заатагүй дүүргэдэг, хонишоной ажалай онол мэргэжэл, арга дүршэлые түргэн шудалха гэжэ үнэн зүрхэнhөө оролдодог зон.

Ахалагша хонишоной эсэгэ Чойжинима Самданов үбгэжөөл пенсидэ гараашье hаа, өөрынгөө hайн дураар эндэ ерээд хүдэлэлсэжэ, залуушуулда ехэхэн туhа хүргэнэ, мэдэхэ шадахагүй юумыень ходо хэлэжэ, заажа үгэдэг юм. Энэ хүмнай дүрбэн жэлэй саана «Буряадай АССР-эй хонин ажалай мастер» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн, өөрөө баhал олон жэлдэ эрхим хонишон ябаhан байна.

— Чойжонима Самданович ехэл hайн, урин намдуу зантай хүн. Илангаяа хурьгадые хайшан гээд харууhалха, эдеэлүүлхэб гэжэ түрүүшээр дүршэлгүй маанадта, залуушуулда заажа үгэдэг, туhалдаг байгаа, — гэжэ Валентина Кожушкова хөөрэнэ.

— Манай туйлаhан амжалтада минии баабайн хубита ехэ гэжэ hанагшаб. Ходо жэл бүри үбэлдөө түл абалгын үедэ туhалаагүй hаань, тухашархал hэмди даа, — гэжэ ахалагша хонишон Мария Самданова нэмэжэ хэлэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ бригадын хонишод бүхы 547 эхэ хонинhоо 580 хурьга абажа томо болгоо hэн. Хонин бүриhөө дунда зэргээр 3,5 килограмм ноохо хайшалаа.

Энэ жэлдэшье нүхэр Самдановагай бригадын хонишод муу бэшэ үрэ дүн туйлаба. Бүхы 510 эхэ хонинhоо 520 хурьга абаад, нэгэшье түл гарза хоролтодо оруулангүй томо болгожо байна. hаяар үшөө хэдэн хонид хурьгалхаар хүлеэгдэнэ.

Мүнөө ондэхид хонидоо үшөө хахалагдаагүй hолоомын узуурта, хадын бэлшээридэ адуулна. Хурьгадынь үдэртөө хашаагай үбэртэ уужам хорёо соогуур юрьсэн гүйлдэнэ, зөөлэхэн ногоон үбhэ, зелёнко, талха таряанай зүйл эдижэ байнад.

— Хонидоо гансашье адуулаад байна бэшэбди. Хурьгадаа hүөөрөө hайса садхаахынь, хүсэ шадалаар hайн байхынь тула эхэ хонин бүридэ үдэрэй 300 грамм холимол тэжээл эдюулнэбди. Үдэшэ бэлшээриhээ ерэхэдэнь энэ тэжээлыень эдюулнэбди, — гэжэ ахалагша хонишон хэлэнэ.

Эдэнэр хонидоо үдэр үдэрөөр ээлжээлжэ адуулдаг юм. Байрадаа үлэhэн хонишодынь хурьгадаа эдеэлүүлдэг, уhалдаг, хашаа соохиень сэбэрлэдэг. Мүн отделениин ветфельдшертэй хамта хурьгадые үбшэнhөө hэргылхэ тарилга хэдэг юм.

Мария Самдановагай даадаг отарын хонишод Сэлэнгынгэе совхоз соо социалис мүрысөөндэ даб дээрээ хоёрдохи hуури эзэлжэ ябана. Энэ туйлаhан амжалтаяа улам арьбадхажа, СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ ажалай ехэ бэлэг бэлдэхын тула Шэлын хонишод шармайн оролсонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарhаа): залуу хонишод С. Батожапова, В. Кожушкова, үнинэй хонишон Ч. С. Самданов.

А. ШУЛУНОВОЙ фототекст.

ОРОЛДОСОТО АЖАЛАЙ ҮРЭ ЕХЭ

Алтайн совхоздо эхэ хонидой 5 отара бии юм. Ажахын хонишод түл абалгын үедэ бэрхээр ажаллаhанай ашаар зуун эхэ хонин бүриhөө 101,5 хурьга абажа, hайнаар түлжүүлжэ байхай.

Цыренхор Цыбикжапов бүлэтэеэ хорёод жэлэй туршада хонин ажалда хүдэлнэ. Энэ нүхэрнай зуун эхэ хонин бүриhөө 100, дээшэшье хурьга абадагаараа Хяагтын аймаг дотор мэдээжэ болоhоор үнинэй. Эндэхи хонишод дун сагаан хонин hүрэгтөө өөhэдынгөө хүсөөр үбhэ тэжээлыень хуряажа абадаг заншалтай. Зарим ургасатай сабшалангаа хорёолхо, наг шэбхэ гаргажа тарааха гэхэ мэтэ хүдэлмэри хэдэг.

Үнгэрэгшэ жэлдэ тус бригада гектар бүриhөө дунда зэргээр 28 центнер үбhэ, 30 центнер зеленко хуряажа абаhан. Отарын хонишод хамта дээрээ 1260 центнер үбhэ, 450 центнер зеленко хуряажа, үбэлжөөндөө шэрэжэ оруулhан байгаа.

Ажахын хонишодой бригада бүхэндэ 45 гектар сабшалан, 15 гектар зеленко тариха газар үгтэнэ. Эдэ бүхы ажалhаа гадна, хонишод үбэлдөө түлихэ түлеэгээ өөhэдөө бэлэдхэжэ абадаг юм. Хонишод үбhэнhөө гарахадаа үбэлжэхэ байра байдалаа заhажа эхилдэг.

Ц. Цыбикжаповай отарын хонишод хаража байhан зуун эхэ хонин бүриhөө 106,1 хурьга абаад, hайнаар түлжүүлжэ байнхай. Ахалагша хонишод Ц. Цыренжапов зуун хонин бүриhөө 104,1 Д. Очиров 101, Эрдынеев 102 хурьга абаад, hайнаар түлжүүлжэ байна.

Б. ДОРЖИЕВ,
республикын зүгы үсхэбэрилдэг совхозуудай трестын главна зоотехник.

Раиса Михайловна Печёнкина барилгада 1... hоо эхилжэ хүдэлнэ. Энэ нүхэрнай 8-дахи таб... лэй туршада габшагайбэрхээр ажаллаhанайнгаа ... «Шэн габьяата ажалай түлөө» гэhэн медаляар ... даhан юм. Раиса Михайловна Социалис Ажа... рой Полторацкиин бригадада шулуушанаар ... Нүхэр Печёнкина халаан бүхэнэйнгөө даабари ... процент дүүргэнэ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВА...

АЖАЛАЙ НЭГЭ ЗЭРГЭДЭ

Союзна болон автономито республикануудай, автономито область болон национальна округуудай амжаhан туйлалтанууд, тэдэнэй нягта харилсаа холбоон, коммунизм байгуулгада хубитаяа оруулжа байhан тухай ТАСС-ай корреспондентнүүдэй мэдээсэлнүүд ороной бүхы булан тохойhоо абтана.

РСФСР: УРААЛАЙ «НУРЕК»

Таджикистанай Нурекскэ ГЭС-тэ хэрэглэгдэхэ 300 мянган киловатт хүсэтэй ээлжээтэ, гурбадахи гидрогенератор В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ «Уралэлектротяжмаш» заводто бүтээгдэжэ эхилээ. Аха дүү республикын захил (машина бүтээгшэд юhэн агрегат бүтээхэ ёhотой) СССР-эй байгуулагдаhаар табин жэлэй ойн жэлдэ предприятиин коллективэй бэелүүлхэ эгээн шухала захил болонхой. Партийна хиналтын тусхай штаб тэрэнние бүтээхэ ажалые хүтэлбэрилнэ.

Тэрэнние хүтэлбэрилэгшэ— Ураалай мэдээжэ конструктор, Гүрэнэй шангай лауреат К. Костин иигэжэ мэдээсэнэ:

— Вахш дээрэ баригдажа байhан гидростанциин бусад олон түхеэрэлгэнүүдтэл адли, Нурегтэ хэрэглэгдэхэ генераторнууд юрын бэшэ юм. Жэшээнь, 650 тонно шэгнүүртэй роторнуудынь Красноярай ГЭС-эй агрегадуудайхиhаа хоёр дахин түргэн эрьелдэхэ. Түхеэрэлгэнүүдые механическа талаарнь бата бэхеэр бүтээхын тула заводой мэргэжэлтэд орёо зорилгонуудые шиидхэхэ ушартай болоо hэн.

Коммунистнуудай эдэбхеэр орёо түхеэрэлгэтэй статорай гол хубиие бэлдэхэ «Нурек» гэжэ участок заводто эмхидхэгдээ. Николай Михайловскиин залуушуулай бригада тус участогта ажаллана. Хабсаргагша бүхэнэй технологическа үйлэдбэри шудалhанай ашаар бригада халааншайнгаа даабарие нилээд үлүүлэн дүүргэнэ.

В. СТАРИКОВ,
ТАСС-ай корр.

МАРИИН АССР: ХАНИ НҮХЭСЭЛЭЙ ЗАМ

Козьмодемьянска модо урадхуулха конторын ашаа зөөдэг суднанууд Волго дээгүүр мариин модо зөөнэ. Тус райондо гүрэнэй удха шанартай ой модо зөөжэ эхилhэн түрүүшын хабарhаа хойшо таби гаран жэл үнгэрөө. Байгша ондо Козьмодемьянай хүдэлмэришэд миллион хахад дүрбэлжэн метр модо «Россин шухала гудамжаар» Астрахань хүрэтэр эльгээхэ.

hүүлэй жэлнүүдэй туршада Мариин АССР-тэ модо бэлдэлгэ хүсэд дүүрэн оньhожоруулагданхай. Мүнөө Карелиин, Белоруссиин, Волгоградай болон Челябинска мянгаад шахуу трактор, Москвагай болон Горькиин хахад мянган ашаанай машина, Пермиин болон Ижевскэ хюрөөнүүд, ашалгын элдэб механизмууд эндэхи ой соо ашаглагдана.

Мариин хизаар жэл бүри хоёр миллион шахуу дүрбэлжэн метр модо үгэнэ. Тэрэнние олон hалбаринууд, тэрэ тоодо целлюлозсаарhанай, модо болбосоруулгын, мебельнэ промышленность болон гэр байра барилгын предприятинууд абадаг. Россин Федерациин олон областьнуудта, Украинада, Молдавида, Закавказиин ба Дунда Азиин районуудта хюрөөдэгдэhэн материал, барилгын модон эльгээгдэдэг.

Модо отолhоной hу... ридань сагдуул модо... даг юм. Энэ табан жэл... ной ажахынуудай ... мянган гектар талма... модо hуулгаха, 95 ... майн хүрhэ элдүүри... жоруулха. Мүнөө модо... түлэг дундаа ябана. Х... вэйхидэйнь бэлдэhэн т... шинанууд эндэ туhалн...

В. АЛЕ...
ТАСС-...

Йошкар-Ола.

Тобшохоно...

ВИЛЬНЮС. «Комму... водто вертикально-фр... нок зохёон бүтээгдэ... лагшын үгэhэн ... ёhоор, станок орёо нар... нуудые оньhон аргаар... Энэ хадаа Литвагай стан... гын предприятинуудай ... үйлэдбэрилжэ эхилhэн ... шэнэ автомат болоно.

САМАРКАНД. Лифт... заводто хабсаргалгын ... конвейер ашаглалгада ... лаанай туршада найма... нигууд бэлдэгдэнэ. Камс... водой барилгашадай ба... нүүдтэ хэрэглэгдэхээр ... лифтнүүд эльгээгдэ.

НОВОКУЗНЕЦК. Ой ... туршалгын жэшээтэ а... гэжэлтэд 200 гектар ... модо hуулгажа дүүргэ... нууд ба металлургнууда... гоон зоны талаар К... тороо түрүү hуури... гые эзэлнэ. Энэ жэлдэ ... тар талмайда сибириин ... нарhан, хуша, хасуури ... даха юм.

КУЗНЕЦК. (Пензинска ...) «Кузполимермаш» завод... до 360 хүнэй hууритай ... лай байрын бүлэг бари... 120 залуу бүлэнэрэй а... шан гэр баригдаа, спор... дэн талмайнууд, ногоон ... нуудай зоно байгуулаг... Армиин албанhаа таби... водто хүдэлхөөр уригда... шэд эндэ байрлаха юм.

АНАДЫРЬ. Зүүн ... тамаралга эхилээ. «Л... гэжэ ледокол мульhэ ... Провидени булан руу ... оробо. Тэрэнэй хойноhо... риин хэдэн суднанууд ... тээшэ шэглэн гараба... эдеэ хоол, элдэб техни... гын материалнуудые хой... хидтэ абаашаха юм.

КИРОВ. Ашаагаа ... гадаг тракторай прицеп... рэглэгдэхэ үргэн хэмжээ... мянгаад покрышка, «ГАЗ-53» автомобильда ... дэхэ «Р» түхэлэй hай... тай шиинэнүүдые түсэб... дуур Кировэй шиннэ за... эхинhээ хойшо ороной ... совхозуудта эльгээгээ. Э... покрышканууд арьбалагд... териалаар хэгдэнхэй.

(Т...

ИЮНИИН ТҮСЭБӨӨР

Оньhон техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха, шэнэ онол арга үйлэдбэридөө нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ Хандагатайн леспромхозой модошод ехэхэн анхарал табина. Тиимэhээл эдэнэр бага гаргашатайгаар ехэ модо бэлэдхэжэ шадана бшуу. Байгша оной нэгэдэхи кварталай даабари болзорhоонь урид дүүргэhэн байха юм. Апрель hара соо бүри эршэмтэйгээр хүдэлөө. Эдэнэр жэлэй эхинhээ 150 мянган кубометр эрхим шанартай модо бэлэдхэжэ, таба hарынгаа даабари болзорhоонь урид дүүргээд, мүнөө июнь hарын түсэбөөр хүдэлжэ байна. Энэ бүхы туйлаhан амжалтаяа СССР-эй 50 жэлэй ойн hайндэртэ зорюулна.

***

Байгалай леспромхозой модошод жэлэй эхинhээ муу бэшээр хүдэлжэ байна. Эдэнэр hара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ шадана. Тиин байгша оной нэгэдэхи кварталай даабари болзорhоонь холо урид дүүргээ бэлэй. СССР-эй ой модоной промышленностиин министерство, профсоюзай ЦК ажалайнь туйлалтануудые үндэрөөр сэгнэжэ, хоёрдохи мүнгэн шан барюулhан байна. Буряадай мебельнэ комбинадай коллектив гурбадахи мүнгэн шанда хүртэбэ. «Забайкаллес» комбинадай модошод hайн шанартай модо бүри ехээр бэлэдхэхын тула улам габшагайгаар хүдэлжэ байна.

Н. ТЮРНЕВ.

ЛЕНИНСКЭ ТЕМЭ — ШУХАЛАНЬ

МОСКВА. ВДНХ-гай ойн баярай экспозицида Центральна павильон гол hуури эзэлнэ. Москвагайхид ба ниислэлэй айлшад тэрэнние «Ленинскэ»... павильон гэжэ нэрлэдэг.

Эндэ СССР гүрэнние электрижүүлгые харуулhан асари ехэ карта, Ульяновскдахи Мемориальна түбэй диорама, Ленинэй документнүүд харуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Ульяновскдахи Мемориальна түб» гэhэн диорама.

ТАСС-ай фотохронико.

...мадай АССР-эй
...нистрнүүдэй Советтэ

...ШУХАЛА ...СУУДАЛНУУДАЙ ...ЭГЭН

1972 ондо дунда, найман жэлэй hургуулинуудые дүүргэhэн залуушуул, эдиршүүлые саашадань hургаха, ажалда оруулха тухай республикын Министрнүүдэй Совет тогтоол haяхан абаба.

Хэнэйшье мэдэhээр, дунда, найман жэлэй hургуулинуудые дүүргэгшэдэй тоо жэлhээ жэл бүхэндэ олошорно. Тингээд эдэнэй нилээд олониинь дээдэ hургуулинуудта ороногүй, ажал хүдэлмэри хэжэ, өөhэдтөө хэрэгтэй мэргэжэл шэлэжэ биранагүй ха юм. Тиимэhээ, тэдээндэ олониитын, гүрэн түрын зүгhөө ехэхэн туhаламжа хэрэгтэй болоно.

Байгша оной туршада найман жэлэй hургуули дүүргэhэн республикымнай 11 мянга 150 үхибүүд юhэдэхи класста орожо hураха болоно. Мүн 7 мянга 300 хүниие техническэ мэргэжэлэй училищинуудта оруулха шухала. Дунда hургуули дүүргэhэн 3890 хүбүүд, басагадые ажалда абажа, мэргэжэлтэй болгохо хэрэгтэй.

Дунда hургуулинуудые дүүргэhэн хүбүүд, басагадай дундаhаа хүнүүдые курсануудта hургаад, арадай ажахыда эльгээжэ байхыень Хүдөө ажахын, элүүрые хамгаалгын, хүн зониие ажаhуудалай талаар хангалгын министерствэнүүдые уялгалба.

hургуули дүүргэhэн залуушуулые ажалда оруулжа, тэдэнэй мэргэжэл олохо хэрэгтэнь республикын нютагай Советүүд, олониитын эмхинүүд туhалха зэргэтэй. Наhаяа хүсөөдүй үхибүүдэй хэрэгүүдые эрхилдэг аймагуудай, районуудай комиссинуудай зүбшөөлгүйгөөр ажахынуудай, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд 18-тай болоогүй хүбүүд, басагадые ямаршье шалтагаанаар ажалhаань сүлөөлхэ эрхэгүй болоно.

hургуули дүүргэhэн үхибүүдые ажалда оруулха, саашань hургаха талаар республиканска тусхай комисси эмхидхэгдэбэ. Тингээд инмэ комиссинууд аймаг бүхэндэ бии болгогдохонь.

Иигэжэ гүрэн түрэмнай эдиэ үетэниие hургаха, ажалда дүршүүлхэ, мэргэжэл олгуулха талаар ехэхэн хэмжээ хараалба.

ИНЖЕНЕР РАХИМОВАГАЙ 500-дахи hҮРЭЛГЭ

ТАШКЕНТ. ДОСААФ-ай республиканска аэроклубта зуугаад басагад, хүбүүд hурадаг.

Эрдэм-шэнжэлгын гидрометеорологическа институдай инженер Камилла Рахимова — Узбекистанай эрхим парашютистканүүдэй нэгэн. Тэрэ табан зуу дахин hүрэhэн байна. Камила энэ клубта hурахадаа, СССР-эй спортын мастерта кандидадай нэрэ зэргэдэ хүртөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Камилла Рахимова.

ТАСС-ай фотохронико.

ЗОРИЛГОНУУДАА ЗҮБШЭБЭ

Элидхэлэй hүүлээр үгэ хэлэлгэн болоо. Аймагай Советэй түйсэдхэхэ комитедэй секретарь Д. Д. Ошоров үгэ хэлэхэ зуураа иигэжэ тэмдэглэбэ.

— Газетын редакциин хүдэлмэри нилээд дутагдалтай гэжэ тэмдэглэмээр. Нэн түрүүдэн хүдөө бэшэгшэдэйнь тоо үсөөн зандаа. Газетэдэ толилогдоhон материалнуудай удхань заримдаа hулахан, миил мэдээсэлэй удхатай байдаг. Зарим номернуудтань элдэб янзын тогтоолнууд лэ толилогдоhон байха юм. Мал ажалда түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар партиин райком, аймсоведэй гүйсэдхэхэ комитет горитой ажал хэжэ байна. Аймагай газетэ энэ шухала хэрэгтэ хабаадалсанагүй гэхын аргагүй. Гэбэшье түрүү дүй дүршэл тухай гүнзэгы удхатайгаар, олондо ойлгосотойгоор газетэдэ бэшэжэ байха шухала.

«50 лет Октября» колхозой партийна комитедэй секретарь А. Л. Шарастепанов, БЛКСМ-эй райкомой секретарь К. Д. Тулоев гэгшэд залуушуулай ажал хэрэг, тэдэниие коммунис ёhoор хүмүүжүүлхэ асуудалнуудта аймагай, мүн республиканска газетэнүүд анхаралаа багаар хандуулна гэжэ тэмдэглэhэн байна.

«Буряад үнэнэй» редакциин хүдэлмэрилэгшэд Аха нютагта үсөөн ерэнэ. Тиимэhээ аймагай ажалшадай хэжэ байhан хүдэлмэри, hуудал байдалайнь эрилтын ямараар хангагдадаг, саашанхи hанал бодол тухайнь газетэдэ хаа-яа бэшэгдэдэг байха юм. «Буряад үнэниие» уншадаггүй хүн аймагтамнай үгы шахуу. Тиимэhээ эдэбхитэд болон уншагшадтайгаа саашадаа холбоо барисаагаа үшөө hайжаруулмаар гэжэ суглаанда хабаадагшад тэмдэглэhэн байна.

«Малшан» газетын хүдөө бэшэгшэдтэ, эдэбхитэд болон уншагшадта хандалга суглаан дээрэ баталагдан абтаба.

Б. ВАНЧИКОВ,
манай корр.

ХОДОДОО ЗОНОЙ ДУНДА

Зураглал

...-ХҮДЭРИИН хүдөөгэй биб... ороходо hаруул, сэбэр, ... Үндэр набтар тагууд дээ... номууд удха, гол темээрээ ...ажа, аятай зохидоор ябта... табигданхай. Юрэдөөл хэ... номуудаа үни удаан бэ... тухашархагүйш. Дүшөөд ... эхэнэр олон ном асаржа, ...ээрэ табиха зуураа:

— Хэрэглэhэн номуудыетнай ...аб, — гэжэ хэлэнэ.

...хүнүүд олоороо сугларан... hурагшад, багашуул, ...игуудшье бии. Багашуул ... зурагтай номуудай хуу...ые ирасагаажа, ехэл hо...он хэбэртэй энеэлдэнэ.

Антонина Ивановна, Бу... уран зохёолшодой hонин ... бии гү? — гээд уншаг... нэгэн библиотекарьhээ ...

Байхал даа. Манай мэдээжэ зохёолшод Исай Калашни... Африкан Бальбуровай зо..., мүн тиихэдэ залуу поэ... шүлэгүүдэй суглуулбари... ...вил даа. Уншаха гээ hаа, ... шэлэжэ абыт даа, — ...эрэ урин налагайгаар ун... харюусана.

...таhалга соонь жэрылдэ...hан столнууд дээгүүр га... журналнуудай суглуулбари... Уншагшад тэрэ столнуу... ...жүүдэ хөөрсэгөнэн, газетэ, ...нуудые ирасагаанад. За... хирэ-хирэ болоод энеэ... юм, тэдэнэр «Кро... журнал уншана хэбэртэй. ...hа «Түрүү дүй дүршэлэй» ...ай дэргэдэ хүнүүд олоороо ...нхай. Тэндэ газетэ, жур...дhаа абтаhан шэнэ hони... колхозой түрүү ажалшадай ...шэл тухай тобшохоноор ...жэ үлгөөтэй.

...тонина Абросимова 1946 он... Мухар-Шэбэрhээ Хяагтын аймагай «Дружба» колхоздо зоотехнигээр хүдэлхөөэ ерээ hэн. 10 жэл шахуу эндэ хүдэлhэнэйнгөө hүүлээр Улаан-Үдын соёлгэгээрэлэй училищи амжалтатай дүүргээд, Ехэ-Хүдэриин библиотекэдэ хүдэлжэ эхилээ.

— Дүршэлгүй намда түрүүшээр ехэ хүндэ байгша hэн. Хүндэ ямараар хандажа, ямар ном уншахыень дурадхажа, уншагшадай анхарал хандуулхаб? Тиихэдэ шэнэ ном худалдан абахын тула колхозой, сельсоведэй хүтэлбэрилэгшэдтэй яажа үгэеэ ойлголсохоб? Эдэ мэтын асуудалнууд ходол hанаандам орожо байдаг hэн, — гэжэ Антонина Ивановна хэлэнэ.

Зарим хүнүүд дайралдаhан лэ номоо шүүрээд абадаг байха юм. Энээндэнь нүхэр Абросимова огто дурагүй. Нилээд олон хүнүүдтэ ном яажа уншаха тухай ойлгуулдаг, дурадхадаг байна. Иимэл хадаа энэ эхэнэр уншагшадай дунда хүндэтэй, магтаалтай болоо ха юм.

— Библиотекэдэмнай үдэшэндөө хүн олоороо сугларлаг юм. Мүнөө эрдэмтэйшүүл олошоржо, ном hудар уншаха дуратай болонхой. Уншагшаднай олошоржол байдаг, — гэжэ Антонина Ивановна хөөрэнэ.

Тус библиотекэ бүхы дээрээ 775 уншагшатай юм. Эдэнэр библиотекарэй эмхидхэhэн уншагшадай конференци, уран зохёолой үдэшэнүүдтэ эдэбхитэй хабаадалсадаг байна. Жэшээнь, hаяхан М. Шолоховой «Шэнэ газар хахалалга» гэhэн романаар уран зохёолой үдэшэ үнгэргэгдэбэ. Эндэ хүн зон олоороо сугларжа, Антонина Ивановнагай тобшохон хөөрөөе ехэ hонирхон шагнабад. Илангаяа залуушуулмеханизаторнууд энэ зохёол тушаа үгэ хэлэжэ, нүхэр Абросимовада баяр баясхалан хүргэhэн байна.

Энэ заншалта үдэшын темэнь мүнөө колхоздо хэгдэжэ байhан ажалтай гол удхаараа таараладана ха юм. Эндэхи колхознигууд поли дээрээ гаража, манай үеын «Давыдовууд» тала дайдые дорьбонол, хабарай тарилгын үедэ үсэд шангаар тэмсэн ажалланал!

Антонина Абросимова холын отара, фермэнүүдтэ неделидээ нэгэ дахин ошожо, хөөрэлдөө хэдэг. Нүүдэл библиотекэнүүдые эмхидхээд, номуудыень hэлгэжэ байдаг заншалтай.

Энэ библиотекарь эхэнэрэй эрхим ажал үндэрөөр сэгнэгдэжэ, тэрэ «Библиотекын эрхим хүдэлмэрилэгшэ» гэhэн значогоор, Буряадай АССР-эй Культурын министерствын Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаhан байха юм. Үнгэрөөшэ жэлэйнь ажалай дүнгөөр тус библиотекын коллективтэ аймагай культурын таhагай вымпел барюулагдаа hэн.

— Олохон уншагшад эртэ урдын түүхэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн тухай уншаха дуратай. Тиимэhээ тиимэ номуудые оложо, уншагшадай эрилтэ хангахань бэрхэшэг байдаг. Энэ квартал соо 4.436 ном уншагшадта үгтэhэн ба 2.608 хүн үдэшэндөө ерэжэ, ном, газетэ уншаhан байна, — гэжэ Абросимова хөөрэнэ.

Антонина Ивановна гансал өөрынгөө ажал хараад ябадаггүй, нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг хүн. Тэрэ мүнөө пропагандистаар хүдэлнэ. Политhуралсалай хэшээлнүүд саг болзортоо — неделидээ нэгэ дахин үнгэргэгдэнэ.

Иимэл гүб даа, шадамар бэрхэ, эсэхэ сусахые мэдэхэгүй хүнэй ажабайдалай үргэн зам!

В. БАЙНОВ.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН ЦААНАhАА

ПОЛИТИЧЕСКЭ ЕХЭ УДХА ШАНАРТАЙ ЯБУУЛГА

СССР ба ПНР-тэй ФРГ-гэй хэhэн договорнуудые эсэслэн баталалга тухай дэлхэйн хэблэл бэшэнэ

ВАРШАВА. Москвада, Варшавада абтаhан договорнуудые ФРГ-гэй бундестагай hайшааhан ушар политическэ шухала ябуулга болоно гэжэ «Трибуна люду» газетэ бэшэнэ. Энэ хадаа Европодо эб найрамдал тогтоохын, түгшүүрилые hулаpуулхын түлөө тэмсэдэг бүхы хүсэнүүдэй туйлаhан амжалта мүн гээд газетэ тэмдэглэнэ.

ПАРИЖ. Франциин Гадаадын хэрэгүүдэй министерство мэдүүлгэ тунхаглаа. Тэрээн дотор иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Москватай, Варшаватай хэhэн договорнуудые эсэслэн баталхын түлөө бундестагай дуугаа үгэлгын дүнгүүдтэй танилсахадаа, эндэхи нэрэ хүндэтэй тушаалтад сэдьхэлээ ханангяар угтаба.

Европодохи түгшүүрилтэ байдалые hулаpуулха талаар шухала алхам хэгдээ».

БОНН. Советскэ Союз ба Баруун Германиин, Польшын ба Баруун Германиин хэhэн договорнуудые эсэслэн баталха тухай ФРГ-гэй бундестагай шиидхэбэри Европодохи түгшүүрилые hулаpуулха, зүүн ба баруун тээхи оронуудай хоорондын харилсаа холбоонуудые хүгжөөхэ зам нээнэ гэжэ эндэхи олохон газетэнүүд тэмдэглэнэ.

КОПЕНГАГЕН. СССР ба ПНР-тэй хэhэн договорнуудые ФРГ-гэй бундестагай эсэслэн баталhан тухай мэдээсэлые Даниин олониитэ hайшаалтайгаар угтаа гэжэ Даниин гадаадын хэрэгүүдэй министр Андерсен мэдүүлбэ. Европодохи түгшүүрилые hулаpуулгада шэнэ шата эхилбэ гээд Андерсен тэмдэглээ. Берлинэй асуудалаар дүрбэн гүрэнэй хэлсээе баталха, аюулгүйн ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөө зарлалгада дары бэлэдхэл эхилхэ зам нээгдээ.

ЛОНДОН. ФРГ ба СССР-эй, ФРГ ба Польшын хоорондо хэгдэhэн договорнуудые бундестагай hайшааhан ушарые Англиин тусхай тушаалтад сэдьхэлээ ханангяар угтаа гэжэ Рейтер агентство мэдээсэнэ. «Договорнуудые Бундестагай эсэслэн баталалга түбэй Европодохи түгшүүрилые hулаpуулха шухала арга нүхэсэл болоно», — гэжэ Англиин «Гардиан» газетэ тэмдэглэhэн байна.

(ТАСС).

БОНН

В. Брандтын мэдүүлгэ

ТАСС

Советскэ Союз ба Польшотой ФРГ-гэй хэhэн договорнуудые Бундестагай эсэслэн баталhан ушар угаа ехэ удха шанартай гэжэ ФРГ-гэй федеральна канцлер В. Брандт тэмдэглэбэ. Федеративна Республикын түүхэдэ шэнэ шата нээгдээ гэжэ радио, телевидениеэр үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Хүшэр, шанга тэмсэлэй hүүлээр зүб зүйтэй замда, ерээдүй тээшэ хүтэлхэ замда гарабабди.

Договорнуудай эрилтые ФРГ бүрин сахиха байха гэжэ канцлер хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ. Москвада, Варшавада баталагдаhан договорнуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ зорилго манай үмэнэ табигдана.

ВАШИНГТОН

САГААН БАЙШАН МЭДЭЭСЭНЭ

ТАСС

США-гай президент Р. Никсонэй Советскэ Союзда ошоходонь, тэрэниие үдэшэн ябалсаха хүнүүдые Сагаан байшан соносхобо. США-гай гүрэнэй секретарь У. Роджерс, национальна аюулгүй байдалаар президентын тусхай туhалагша Г. Киссинджер, буу зэбсэг хуряаха, буу зэбсэг гаргалгые хинаха агентствын директор Дж. Смит, США-hаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Дж. Бим ба бусад тусхай тушаалтад тэрэ тоодо ороно.

Президентын аяншалгые бэшэхын тула 182 корреспондент тэрээнтэй хамта ябалсаха юм.

ХЕЛЬСИНКИ

Хани харилсаан хүгжэнэ

ТАСС

Финлянди ба Советскэ Союзай хоорондын экономическа харилсаа холбоон аша үрэ ехэтэй гэжэ СССР болон Финляндиин хоорондохи экономическа холбоо барисаанай талаар правительствануud хоорондын саг үргэлжын комиссиин Финскэ хубиин түрүүлэгшэ Ахти Карьялайнен мэдүүлбэ. Советскэ Союзтай харилсаа холбоо бэелүүлгэ Финляндида шухала удха шанартай, энээнэй ашаар Пяозерско леспромхоз байгуулагдаа, Светогорско целлюлозсаарhанай комбинат үргэдхэгдэн hэльбэгдээ, Карелиин АССР-тэхи Костомукшска түмэрэй рудагай ашагта малтамал нээгдэхэнь гэжэ А. Карьялайнен «Финлянди — Советскэ Союз» бүлгэмэй информационно бюллетеньдэ тунхаглагдаhан статья дотороо тэмдэглэнэ.

НЬЮ-ИОРК

Эшээн болгоно

ТАСС

Йеменэй Арадай-Демократическа Республикаhаа ООН-ой дэргэдэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ Исмаил Абдель Малек ООН-ой генеральна секретарь К. Вальдхаймда бэшэг эльгээбэ. Йеменэй Арадай-Демократическа Республикада эсэргүү ээрхэг түримхэй ябуулгануудые хэхын тула Омандахи Англиин сэрэгэй баазанууд хэрэглэдэгтэ hанаагаа зободог тухайдаа бэшэг соогоо мэдүүлhэн байна.

Йемендэ эсэргүү харата ябуулганууд эдэ баазануудhаа ходо хэгдэнэ, Англиин сэрэгэй кораблинууд НДРЙ-дэ хабаатай уhа руу нэбтэрэн ороно гэжэ бэшэг дотор тэмдэглэгдэнэ.

Сэрэгэй машинануудтань элбэг хүрэхэ нефть тус районhoo абажа байхын тула, Персидскэ тохой ба Аравиин хахад аралдахи революционно хүсэ дарахые Англиин колониализм эрмэлзэнэ гэжэ документ соо тэмдэглэгдэнэ.

БОНН

Бундестагта болохо хөөрэлдөөнэй урда тээ

ТАСС

ХДС/ХСС гэдэг парламентска бүлэглэлэй заседани майн 16-да эндэ эхилээд, Советскэ Союз ба Польшотой ФРГ-гэй хэhэн договорнуудые эсэслэн баталха тухай асуудал хаража үзэбэ.

СССР ба ПНР-тэй ФРГ-гэй хэhэн договорнууд hайшаагдаха ёhотой гэжэ, мүн эдэ договорнууд баталагдаха ёhогүй гэжэ бодомжологшодой хоорондо арсалдаан болоо.

Правительствада ороогүй партинуудай ударидагша Р. Барцель СССР ба ПНР-тэй ФРГ-гэй хэhэн договорнуудые дэмжэхыень депутадуудта hанамжалан дурадхаад, дуугаа үгэлгын үедэ бүлэглэлэй зүгhөө хашаха, баадхаха ябадал гаргахые буруушааба.

ХСС-эй түрүүлэгшэ Штраус үгэ хэлэхэдээ, «ямаршье оршон байдалда», договорнуудые дэмжэжэ дуугаа үгэхэ ёhогүйбди гэжэ тэмдэглэбэ. ХДС-ХСС бүлэглэлдэ Штраусай христианско-социальна союз 50 депутадые түлөөлнэ.

СССР ПНР хоёрой хоорондохи договорые эсэслэн баталха талаар политическэ тэмсэл ФРГ-дэ шангадана. Хэды хүндэ хүшэрнүүдэй ушараашье hаань, социалис оронуудтай харилсаа холбоогоо бэхижүүлгын тала баригшад олошор но.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кельндо болоhон демонстраци.

ТАСС-ай фотохронико.

ВАШИНГТОН

Сагаан байшангай мэдүүлгэ

ТАСС

Советскэ Союз ба Баруун Германиин хоорондо абтаhан договорые эсэслэн баталалгада США-гай правительство ямараар хандана гээшэб гэhэн асуудалда харюусахадаа, Сагаан байшангай секретарь Зиглер иигэжэ хэлэбэ: «Энэ хадаа немецүүдэй өөhэдынь лэ абаха ёhотой шиидхэбэри гээшэ. Ерээдүйдэнь шухала удхатай байха дээрэhээнь тэдэ өөhэдөө шиидхэбэри абаха зэргэтэйл. Манай хараа бодомжо иимэ байгаа, хойшодоошье иимэ байха».

КОПЕНГАГЕН

США-гай оборонын министр Данида

ТАСС

«НАТО-гой ядерна зэбсэг түсэблэлгын бүлэгэй» майн 18—19-дэ болохо заседанида хабаадалсахаяа США-гай оборонын министр М. Лэйрд Даниин ниислэл хотодо ерээ. Англи, ФРГ, Итали, Бельги, Дани ба Турциин оборонын министрнүүд заседанида мүн лэ хабаадалсаха байна.

НЬЮ-ИОРК.

Индохитадтахи байлдаанууд

ТАСС

Урда Вьетнамай Арадай сүлөөлэлтын зэбсэгтэ хүсэнүүд Анлок хото шадар эдэбхитэйгээр достолжо үргэлжэhөөр. Майн 18-да тэдэнэр хотын урда захада шэбээлhэн дахуул армиин сэрэгүүдые артиллереэр буудаба. Сайгонhoo хойшоо 90 километртэ оршодог стратегическа шухала пункт болохо Анлок хотые сайгон армиин шэлэгдэмэл частьнууд хамгаалжа байнхай.

Түбэй хада гүбээлиг газарта, Контум хото шадар, шанга байлдаанууд болоно.

Майн 18-най hүни Лаосой патриотическа хүсэнүүд ороной урдуурхи провинциин түбые — Кхонгседон хотые эзэлэн абаа.

Урда Вьетнамай сүлөөлэгдэhэн газар нютагуудые США-гай стратегическэ авиаци бомбодожо үргэлжэлhөөр. Майн 18-да «В-52» түхэлэй бомбардировщигууд гансал Контум провинциин нютагуудта 8 дахин добтолбо.

Американ тактическа авиациин самоледууд ДРВ-гэй ниислэл хото Ханойн оршон тойрониие бомбодоhон байха юм.

КАИР

ЕГИПЕДЭЙ ГҮРЭНЭЙ МИНИСТРЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Египедэй 2 самолёт майн 16-да Синайн хахад арал дээгүүр, тодорхойлон хэлэбэл, Шарм-аш-Шейх гэжэ район дээгүүр ниидэн гараа гээд Израилиин сэрэгэй түлөөлэгшын мэдээсэhэнтэй дашарамдуулан, Египедэй информациин асуудалнуудые даадаг гүрэнэй министр Мухаммед Хасан эз-Зайят хариин оронуудай корреспондентнүүдтэ иигэжэ мэдүүлбэ:

«Манай нютагуудай зарим хубинь Израиляар эзэмдэгдэнхэй, тиимэhээ Израильтай дан хэжэ байhан болонобди. Иимэ ушарта эзэмдэгдэhэн нютагуудтахи байдалые манай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хинан шалгахын тула тагнуул хэhэниинь гайхалтай бэшэ. Дайнай байдалай намдатар, Израилиин сэрэгүүдэй араб газар нютагуудые орхижо гаратар манай зэбсэгтэ хүсэнүүд эрид хэмжээ абахал байха.

Хари гүрэнэй айлшанай hанамжа

НУНЬЕС ХИМЕНЕС: ЛЕНИНСКЭ ПОЛИТИКЫН ИЛАН МАНДАЛГА

...эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Гидрометеорологиин ... главна управлениин ... Кубын Республикын ...удай академиин президент, капитан Антонио Нуньес ... Советскэ Союзаар айлшалаа. Тэрэ «Северный полюс» станцида айлшалжа, Советскэ Союзай полярна областьнуудай научна эмхи зургаануудай, станцинуудай ажал хүдэлмэритэй танилсаа, мүн Коми, Узбекистан ошоо. ТАСС-ай корреспондентын гуйлтаар Совет Союзаар айлшалhан тухайгаа хөөрэбэ.

...Хименес иигэжэ хөө...

...КПСС-эй XXIV съездын хараасари ехэ зорилгонуудай ...ай hайнаар бэелүүлэгдэхыень өөhэдөө хаража ...бди. Энээниие хаа хаа... индустриин шэнэ гигант... байгуулалтанууд болон ...бодхоолгодо, эрдэм-шэнжэлгын хүдэлмэридэ, байрын ...ые барилгада, совет хүнүүдэй ажаhуудалда хаража боломоор. Совет хүнүүдэй hайн hуудагые элеэр харуулагша ниислэл Москва хотоhoo холуур оршодог районуудташье — союзна, автономито республикануудта, Сибирьтэ, Холын Хойто зүгтэ — совет арадай ажал хүдэлмэриин ашаар тон ехэ хубилалтын болоhон бүришье тодоор харагдана гэжэ онсолон тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ.

Жэшээнь, Комиин Автономито Совет Социалис Республикада боложо байhан ехэ хубилалта намайе ехэтэ hонирхуулаа. Агууехэ Октябриин урда тээ энэмнай хаанта Россин эгээл гээгдэнги булан байгаа. Харин мүнөө хүгжэнги промышленностьтай, хүдөө ажахытай хизаар болонхойл. Эрдэм ухаанда үндэhэлэн эндэхи байгаалиин ехэ баялиг малтагдана; коми арадтай хамта аха дүү мэтээр ородууд, Советскэ Союзай бусадшье яhатанай түлөөлэгшэд эндэ ажаhууна, ажаллана. Совет засагай үедэ коми арадай национальна культурын али болохоор хүгжэhэниинь тон шухала. Энэмнай ленинскэ национальна политикын бэелүүлэгдэhэнэй толотомо жэшээ болоно, мүн энээниие Узбекистанда боложо байhан гайхамшагта хубилалтанууд гэршэлнэ.

Намда, халуун ороной хүндэ, Хойто полюс ошохо гээшэ жэгтэйл байгаа. Совет полярна станцинуудай, экспедицинүүдэй ажал ябуулгын, хүдэлмэриин хойноhoo ажаглахадаа, ойлгожо абаhан юумэеэ сугтаа ажалладаг хүнүүдтээ — Кубын эрдэмтэдтэ, арад зондо дамжуулхые оролдохоб. Байгаалиин хүндэ хүшэр архэ байдалда совет полярна экспедицинүүдэй коллективүүдэй ажаллажа байhаарнь омогорхоhоноо мэдүүлхэ дурам хүрэнэ.

Совет болон кубын арадуудай хоорондохи аша үрэтэй харилсаа холбооной хүсые «СП-19» гэжэ станцида, мүн Советскэ Союз соогуур ябахадаашье ёhотоор мэдэрээбди. Пролетарска интернационализмын ёhо гуримуудта үндэhэлhэн манай аха дүү ёhоной харилсаа холбоон бусад оронууд ба арад зондо толотомо жэшээ болохо гэжэ батаар найданаб. Кубын социалис революци бэхижүүлэн хүгжөөлгэдэ энэ харилсаа холбоон сэгнэшэгүйгөөр нүлөөлөө.

Совет эрдэмтэдтэй нягта холбоотойгоор ажаллаhанай ашаар Кубын наука хүгжэнэ, эрдэмэй түбүүд тогтоогдоно. Гадна Кубын социалис экономикын шухала асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэнь СССР-эй научна эмхи зургаанууд ороной университедүүдтэ, министерствэнүүдтэ туhаламжа ехээр хүргэнэ.

Агууехэ Ленинэй заабаряар Советскэ Союзай ба Кубын арадууд коммунис ерээдүйгөө найдамтайгаар харана, Ушар нимэhээ манай арадуудай аша туhада, дэлхэй дээрэ амгалан байдалай оршохын тулада совет-кубын аха дүү ёhоной харилсаа холбоон, саашадаашье бэхижэхэ байhаниинь дамжаггүй.

Амгалан тайбан байдал хамгаалгада СССР-эй ехэ оролдолго гаргажа байhан тухай үгынгөө түгэсхэлдэ тэмдэглэнгүй гарахын аргагүйл. КПСС-эй XXIV съезд дээрэ hайшаагдаhан эб найрамдалта гадаадын политика үдэр ошохо тумэ дэлхэйн элдэб оронуудай олониитые өөр тээшээ татана. КПСС-эй XXIV съездын hүүлээр оройдоо жэл үнгэрбэшье, эб найрамдалта программаяа Советскэ Союзай шууд сэхээр, эдэбхитэйгээр бэелүүлhэнэй ашаар уласхоорондын түгшүүрилые hулаpуулха хэрэгтэ горитой амжалта туйлагдаа.

Социалис болон коммунис байгуулалтын замда, дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал байгуулхын түлөө, уласхоорондын аюулгүй байдал хамгаалхын түлөө шэн зоригто тэмсэлдээ ехэ амжалта туйлахыень совет арадта зүрхэ сэдьхэлhээ хүсэнэб.

(ТАСС).

СТУДЕНТНЭРЭЙ ТЕАТР

БУРЯАДАЙ хүдөө ажахын институдай дэргэдэ студентнэрэй «Ая ганга» гэһэн арадай театр гурбадахи жэлээ хүдэлнэ. Тус театрай артистнарай хүсөөр Б. Галсановай «Этигэл» гэһэн пьесэ, Ц. Шагжинай «Шудхэртэй сүндүүр» гэһэн комеди, Ч-Н. Генинновэй «Соёлмаа, Баташулуун» гэһэн трагеди табигдажа, харагшадай зүгһөө халуунаар угтагдаһан байха юм. Харин мүнөө һүүлэй үедэ энэ театрайхид Б. Байджиевай «Дуэль» гэһэн зүжэг табихаа бэлдэжэ байна.

Ингэжэ студентнэрэй хэшээлнүүдэйнгээ һүүлдэ залхуурангүй репетицидэ ябажа, хүн зондо байр асархые оролдоно байһаниинь һайшаалтай. Хүнэй зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмөөр, үнэншэмэ тодо образуудые гаргахын тула гансашье оролдосо бэшэ, мүн бэлиг шадабари хэрэгтэй бшуу. Студентнэрэй театрые режиссер Валентина Прокопьевна Муруева шадамараар хүтэлбэрилнэ. Энээниие юун гэршэлнэб гэхэдэ, агитбригададуудай республиканска конкурсдо «Ая ганга» гэһэн агитбригада олон сооһоо шалгаржа, грамотаар шагнагдаһан юм.

Һаяхан «Ая гангын» артистнар Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхоздо, «Знамя Ленина» колхоздо, мүн өөһэдынгөө институдай актова залай сценэ дээрэ Ч-Н. Генинновэй «Соёлмаа, Баташулуун» гэһэн трагедиие «Инаг дуранай унтаршагүй дүлэн» гэжэ нэрэтэйгээр табиба. Хаанашье энэ зүжэгөө табихадань, харагшад нэрьемэ альга ташалгаар амаршалһан байна.

«Инаг дуранай унтаршагүй дүлэн» гэһэн трагеди. Энэ зүжэг доторхи үйлэ Буряад оронодо XVI зуун жэлдэ болоно. Тэрээн дотор Соёлмаа Баташулуун хоёрой унтаршагүй инаг дуран тухай хэлэгдэнэ. Тэрэ үеын хүнүүдэй образ харуулха гээшэ мүнөө үеын залуушуулда хүшэрхэн ааб даа. Тиигэбэшье һаань, «Ая ганга» гэһэн арадай театрай артистнар — студентнэр тэрэ үеын хүнүүдэй байра байдал, тэмсэлые үнэн бодотоор харуулхын тула ехэла оролдоо гэжэ һанагдана.

Трагедиин гол геройнууд Соёлмаа Баташулуун хоёр бэе бэедээ дуратай. Тэдэ хаан, хатан, баяд, нойд тэрэ инаг дурандань һаалта хэнэ. Тэдэнэй ямараашье хашаажа, өөһэдынгөө һанаашаар гэрлүүлхэ гэжэ оролдоошье һаань, Соёлмаа Баташулуун хоёр инаг дуранайнгаа түлөө тэмсэн, ами наһаяа алдана.

Инаг дуранайнгаа түлөө эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэн унаһан Соёлмаагай ролиие институдай ветеринарна факультедэй гурбадахи курсын студентка Сусанна Будаева гүйсэдхөө. Бүхы үнэн сэдьхэлһээ оролдожо, Соёлмаагай образые ехэлэ тодоор, үнэншэмөөр гаргажа шадаа гэхэдэ болохо.

Баташулуунай рольдо ветеринарна факультедэй гурбадахи курсын студент Доржо Эрдынеев наадана. Баташулуун трагедиин гол герой ха юм даа. Тиимэһээ тэрэнэй ролиие гүйсэдхэхэ гээшэ тон харюусалгатай. Нүхэр Эрдынеев энэ зорилгоо хэр дүүргэөб? Дунда зэргээршье, һайнааршье гэхээр. Гансал дутагдалнь юуб гэхэдэ, сценэ дээрэ аяръ үлүү дэлсэгүй байна гэшэ аа гү, тиигэбэшье һаа, түрүүшынхээ нимэ гол рольдо наадажа байһан хадань хүлисэмөөр, мүн саашадаа өөрынгөө роль улам һайжаруулхаар хүдэлхэ байһаидань найдамаар. Тэрэшэлэн Эрдынеевэй өөрынгөө һайн дураар арадай театрта ерэжэ, зүжэгтэ наадаха байһан тухайгаа мэдүүлэнэйнь түлөө магтамаар лэ!

Студентнэр Д-Н. Уржанов (Эрхэтэ хаан тайжа), Д. Цыремаева (Хархандай), Х. Жамбалова (Уран-гуа), К. Жамбалов (Ананда), Д. Гармаев (Сайн-хүү), Д. Доржиев (Мухарсагаан), Н. Доржиева (Дари), Х. Цынгуева (Саран-Гэрэл) болон Б. Ломбоев (Удаган) гэгшэд өөһэдынгөө рольнуудай образые гаргахын тула үнэн зүрхэнһөө оролдоо. Илангаяа Уран-гуа хүүхэнэй, Эрхэтэ хаан тайжын, Ананда ноёной, Хархандай хатанай рольнууд ойлгостой тодоор гүйсэдхэгдөө.

Бүхыдөө энэ зүжэг һайнаар табигдаа, шэмэглэлыншье ехэла гоё. Гансал хүгжэмгүй муушаг байна. Хүгжэмтэй һаань, артистнарай өөрынгөө образуудта ороходонь, хэды ехээр туһалха байгаа гээшэб! Энээниие режиссер В. П. Муруева хараадаа абаха юм ааб даа.

«Ая ганга» — республикын студентнэрэй түрүүшын театр. Энээниие байгуулхын тула хүдөө ажахын институдай студентнэр эдэбхи үүсхэл гаргаһаниинь тон һайшаалтай. Буряадайнгаа бусад институдуудта нимэ театр үгы ха юм. Багшанарай институдай дэргэдэ «Байгалай долгинууд» гэһэн ансамбль бии гээшэ ааб даа. ... һургуулинуудта, илангаяа соёлой институдай, техникумуудай, училищинуудай дэргэдэ арадай театрнуудые байгуулха арга боломжонууд бии гэжэ һанагдаа.

Буряадай хүдөө ажахын институдай дэргэдэхи студентнэрэй «Ая ганга» гэжэ театр тухай тобшохоноор хөөрэбэбди. Театр үшөө залуу. Энэ театрай артистнар уран шадабари улам дээшэлүүлжэ, зүжэгүүдые үшөө олоор харуулжа, зоноо, нүхэдөө баясуулдаг байһай гэжэ үнэн зүрхэнһөө хүсэдэнэ.

В. ТУЛАЕВ.

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТЫ:

«Ая ганга» театр тухай

Николай Симаковой рассказ

Шог ёгто мүрнүүд

Уран шүлэгэй долгин

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ

ИЛЬИЧЭЙ АШАНАР

Дабирхай дутаһан тэргын мөөр
Дан ехээр үйлүүлһээр ерэжэ,
Алтан өбөөс зүүдэндэ харадаг
Агтын туруу элээһээр ерэжэ,
Түрүүшын һургуулиин үүдэ татаһан
Түүхэтэ үдэрөө мартаагүй бэзэт,
Бадма Ринчино, Дулма абгай,
Бардам хоорүү Балдуухай гурбан?
Тэнсэлгүй халуун гал дүлэн,
Тэмсэл, ажал, илалтаар дүүрэн
Тэбхэр табин жэлэй саана
Тэрээхэн түрүүшын галстук зүүһэн —
Мүнөө жаран дүрбэ-табатай,
Мүнөө арад зондоо хүндэтэй,
Дулма, Бадма, Балдуухай гурбан
Дуулана гүт энэ минии шүлэгые?
Халыт намда, Дулма абгай,
Хэды бэ ашанартнай эгээ мүнөө?
Урагшаа зантай хэды ашанартнай
Улаахан галстук зүүжэ ябанаб?
Бадма, хэлэгты, Балдуухай, хөөрэгты,
Баяр золтой хэды ашанартнай
Задалһан горнын абһан доро
Зүүн хүлһөө эхилэн алхалааб?
Арба юһэндэ Москвада болохо
Агуу баяряй һайхан жагсаалда
Манай Буряадһаа ошоошодой нэгэн,
Магад, ашанартнай байжашье болоол...
Улаан-Үдын хоёрдохи һургуулиин
Урихан зантай Дарима Аюржанаева
Нагаса эзэгэйтнай басаган бэшэ гү?
Намда хэлыт, Дулма абгай!
Баяр золдо хүртэхэеэ хүртөөд,
Багдаринһаа ерэһэн оротон басаган
Коренкова Таня танай ашатай
Холын Москва зорибо бэшэ гү?
Хэжэнгын Дунда-Худанай һургуулиин
Хэмнээшье ехэ золдо хүртэһэн
Зургаадахи классай Цыремпилов
Эрдэни
Зурбаев Балдуухайн түрэлынь ёһотой
даа...
Гушан табадахи һургуулиин отличник
Гурантай зохидхон Коля Нефедьев
Түрүүшын пионер Бадма Ринчиногой
Түрэһэн ашатай һуражашье болоо...
Ноёхоной дунда һургуулиин пионер
Номдоо эрхим Бадмацыренов Гена
Буряад пионернүүдэй бултанайнь
тангариг
Бусалма баяртайнь абалсажа мордоол!
Нэгэдэхи интернат һургуулиин һурагша
Нэтэрүүгээр һурадаг Коля Ильин
Эхэ оронойнгоо эрхим пионернүүдээр
Ильичэй Мавзолейн дэргэдэ зогсохоль!

Каменскын дунда һургуулиин
отличник
Хамагта уридша Комиссаров Илья
Павлик Морозовтол зоригтойл хадаа
Парадта байсахаа эрхэ олоол!
Тэнсэлгүй хатуу гал дүлэн
Тэмсэл, ажал, габьяагаар баян
Тэбхэр табин жэлэй саана
Тэрээхэн түрүүшын галстук зүүһэн,
Мүнөө жаран дүрбэ-табатай,
Мүнөө арад зондоо алдартай,
Дулма, Бадма, Балдуухай гурбан,
Дуулыт — ашанартнай Москвагай
парадтал!
Бадма, Дулма, Балдуухай — таанарай
Баяр золтой, жаргалтай ашанар,
Ашата Ильичэй хэрэгтэ бэлэхэнүүд
Арюун хэрэгэй жагсаалда жагсаал!
Түрүүшын пионерка Дулматай, Балдуу-
хайтай
Тугаар һаяхан телефоноор хөөрэлдөөб,
Балданова Дулма юһэн ашанартай...
Балдуухай хониншон — орден
шагналтай...
Багашуулай нимэ жаргалай түлөө
Бадма байлдаанда унаа гэжэ
Түрүүшын пионер нүхэдһөөнь дуулааб...
Түрүүшын пионернүүд! Түрүүшын
пионернүүд!
Барабан, горнынтоо наяраан доро
Багашуул пионернүүд зэргэлэн жагсажа,
Улаан тугаа дээрэ үргэжэ,
Урагшаа алхалыт, нуралсал, ажалдаа...
Алдарта Ильич эгээ мүнөө
Амиды мэндэ ябаһан байбал,
Үнэн зүрхэнһөө баясахал байгаа,
Үндэр жаргалдаа урмал байгаа!
Багша Ильич таанадтаа хандажа,
Баяртай энеэбхилэн хэлэхэл байгаа:
— һурагты, һурагты, үшөө дахин
һурагты, — гэжэ
байдаг...
һургаал болгон дабтахал байгаа!
Агаарта манай энэ юртэмсын
Анха түрүүшын эдир пионернүүд...
Үнэн зүрхэнһөө тангариг абаха
Үглөөдэрэй эрдэхэн пионернүүд...
Сахалин олтирог, алмазта Яхадай,
Сахюурта Уураал, Москвагай
пионернүүд...
Холын Югослав, Болгар, Монголой,
Корей, Вьетнам, Энэдхэгэй пионернүүд...
Газар дэлхэйн бүхы пионернүүд
Габьяата Ленинэй үнэн ашанар —
Арадайнгаа хэрэгтэ эрмэлзэн оролдохо.
Ажаллаха, һураха — нимэл зорилготой!

Басни

Сергей МИХАЛКОВ

ҮБЬЭ ЭДИДЭГ ШОНО

Хүлгайшадай ударидагша
Хүушанай хүлгайша Шоно
ооро
Хэды тэрьелбэ тойробошье,
Худэр, бата заңгада ороо.
Зэрлиг хүлгайша хэһээгдэхээ
Зэмэтэнэй һандалида һууба
гэжэ!
Гэршэнүүд олон байжа, бузар
Шононь
Гэмтэ ябадалые элишэлһэн
үгэ хэлэнэд:
«Эндэ хони баряа һэн, тугал
эдээ һэн,
Тэндэ мориной гуя хазаа...» —
гэжэ хэшэлэн,
Зүдэр хүлгайшанай зэмэ булта
тодорбо.
Алууршанай бэеэ үмөөржэ,
Амалдныень судьнаар
хүлеэнэ.
«Мэдэгтэй ха юм даа,— гэжэ
Мэхээ хүдэлгэн Шоно
эхилбэ,—
Үе саһаа нааша
Үйлэ муутай бидэнэрыел
Сохидог, аладаг, баридаг һэн
Бидэнэр тухай ходоодол
Бирагүйгоор хөөрэлдэдэг һэн:
Үнтаана малшанай хонин
тоорицог,
Уханда ороод үнеэн үхэшэг —
Тэрэ бүхэндэ Шоно зэмэтэй!

Тиихэдэ бидэнэртнай
Шуһа нүжэ харахаяа,
Шууяа ёолоо дуулахаяа
Үни галабта болижо,
Үбһэ ногоо, таряа эдижэ,
Үл хоолоо залгадаг
болонхойбди.
Мяхан улаан эдеэгээ голожо,
Мангир ногоон хоолоор
һэлгээбди.
Хаа-яа нэгэ тээ тушаан
боложо,
Хонин хурьгадые барихад,
алахадаа,
Гансал бэеэ хамгаалха
гэшэбди...
Гайгүй үнэн сүүдтэ
найдаһаб..!» —
Гэжэ Шоно үгээ дүүргэбэ.
Эгээ мүнөө Шоныи заңгай
хубилаа хада,
Эрхыень хэһангүй, доңгодолтэ
үгөөд табихада,
Эрхим зүб шиндхэбэри гэжэ
судьнар хэлэхэб.
Хэлсээ шиндхэбэрини гарахаһаа
хойшо
Хэдэн жэл үнгэрбэл даа.
Харин Шононууд огородто
бэшэ,
Хонн малда добтолһон
зандаа.

Г. ЧИМИТОВ буряадшалба.

Хэзээ ехэ болохо гээшэбиб? Эжынгээ газаа гарахада гү, али ажалһаа ерээдүй байхадань, саадһаа бусаһан би заахан столдонь һуугаад орхидоби. Хаана юундэ байһые нимэ мэдэнэйб даа. Гэрэлэй үрдэ һууһаад, юушье хэзэдэш болохо. Харахаа хүн үгы. Уралааша шэрдээд үзэхэд ханаб!

Д. НИМАЕВАЙ фотоэтюд.

ҮДЭШЭЛЭН тээ госпитальдо хүлгөөн, шуулан замхаба. Мүнөөдэр эндэ нилээдгүй олон шархатаһан солдадууд ороо. Юрэдөө, тэдэниие арайшье гэжэ багтааба.

Пётрой орһон палата — хундэ үбшэнтэнэй палата. Тэндэ хэбтэһэн арбан хүнэй нэгэниншье хүнэй түһагүйгөөр байраһаа хүдэлжэ шадахагүй. Петр боро сэмбэ хүнжэлээр хушагданхай, өөдөө харадаг хэбтэнэ. Тэрэнэй нюур шарай һахал һамбайдаа даруулшанхай, хасарнуудынь хабшылдан хүхэрэнэ, нюдэдынь шэб аниатай зандаа. Угэ хүүршье хэлэнэгүй, эдеэ хоолдо дурагүй болошоо, эм домшье амандаа хэнэгүй, юрэдөө, үхэхэ сагаа хүлеэнэн янзатай...

Петрые эндэ асархадань, Юрка гэжэ залуухан солдат угтаһан юм.

Хүндөөр шархатаһан хоёр солдадай хоорондо нимэ хөөрэлдөөн боло һэн:

— Ахатан, эндэ гэртээ байһандал адляар түбхинэ! Тэрэ сонхын ойрохи орон дээрэ хэбтэхэдэшин болохо. Газаагуур ябаһан басагадые дура зоргон соогоо харахаш. Ши һамгатай гүш? — гээд Юрка хөөрэнэ.

— Үгы... — гээд Пётр богонёор харюусана.

— Тиигээ хадаа адли зон ха юмбибди. Ши тамхи татадагши, нүхэр?

— Би тамхиншиа бэшэб.

Юрка ехэ урмаа хухарһан янзатай дуугарна:

— Тамхи татадаггүй ямар солдат гээшэбши? Нимэ зонтой би яажа байха хүмбиб?

— Ай, халагни...

— Ондоо хүнһөө эреэд үзыш... — гээд Пётр хэлэнэ.

— Эндэ, юрэдөө, унтажа садахамни хаш даа.

— Ши, нүхэр, унтаалтайгш? — гээд Юрка гайхаба.

Пётр энеэсгээн харюусана:

— Юу хэлэжэ гээшэбши, минии хэжэ шадаха юумэн — үргэнэ нойр юм.

— Би шамда атаархаһаб. Би ёһоор унтанагүйб. Харин ганса хүлтэй хүндэ юун нойр хүрхэб даа. Хахад хүн болоодоо ха юм. Бүхы наһаараа сэрэгтэ ябахаб гэжэ һанадаг хүн һэм...

...һарата һүнн толорно. Гудам жаар шарганууд шаршаганалдан үнгэрнэд. Басагад тротуар дээгүүр тоборолдон, хүхюу зугаатайгаар энеэлдэн ябанад.

Харин лэ энэ палата соо үйтэй байдал орнино. Солдадууд шархынгаа үбдэхэдэнь гэншэнэд. Юрка нойрсожо хэбтэтэрээ хүдэлжэ, үрөөһэн хүлөө үбдхөөгөөд, хараал табина. Пётр гансаараа унтангүй хэбтэнэ, юрэдөө, ехэ үнтаана хүмби гэжэ һайрхаһаниинь дэмы байшоо. Тэрэнэй толгойдо элдэб эсын һанал бодолнууд ороно, гарана. Түбхын түрүүндэ өөрынь шархатаһан хатуу шанга байлдаан, удаань түрэһэн хүдөө нютагайнь хүхюу зугаатай үдэшэнүүд болон нэгэ гоё һайхан дууни һанагдана.

Волго мүрэнэй эрьедэ
Ёһотой һайхан хабсагай
байдаг...

Пётр гэнтэ юундэшьеб дуулажа наа мэдэбэгүй. Тэрэ дууша хүн бэшэшье һаа, уран гоёр аялгаяа гаргана, тиигээд аалихан таталан. Юрэдөө, тэрэ дууниинь аалихан боло болоһоор залирна аа гү гэжэ һанахаар. Гэбэшье тэрэ дууниинь таһалдангүй хангинана.

Тэрэнэй орьёл үндэр оройдонь Тэрэ гэхэ юумэн урганагүй.

Палата соо хон-жэн. Тэрэ дууниинь бүгэдэ зон сэдьхэл зүрхэеэ буляалгаа хаш. Тэдэ тиигэншьегүй яахаб даа, юундэб гэхэдэ, энэ гэр соо ёолоон, уйлаанһаа бэшэ юумэн дуулдадаггүй ха юм. Мүнөө хүндөөршье шархатаһан хүнүүд нэгэшье дахин ёолонгүй, харин шудхэ хэм зуугаад, шагнаархана хэбэртэй.

Гаһар үндэр орой дээгүүрнь
Гансал һалхин үлеэн байдаг.

Зарим солдадуудай үбшэ хабшаа мартаһан янзатай, тэрэ дуунай аялга дахан гүнгэнэлдэхэдэл гэнэ.

Нэгэ һайхан дуу эхилээд даа... — Болонол бэзэ даа, — гээд харюусаба Пётр. — Тэдэ ямар дуу дуулалтай юм?

— Ямаршье һаа хамаагүй, зүгөөр манайд, танайд байг...

Пётр тэрэ дуунайнгаа үгэнүүдые һанажа ядаһандал ойро зуура абаяг һуутараа татана:

Хадаараа алта малтамалтай
Хангай сүл Сибириин талаар
Хүнэйз хүшээгэ хүргэнгүйгээр
Зайгуул хүн һалирна аалиар.

Пётр наралгүйхөөр утаар татажа, түү бүхэниинь тодо һоноорор хэлэн дуулана.

Үнэнэй түлөө тэмсэлэн аад,
Һүни түрмэнөө зугадаал.

Тэрэнэй хоолойнь дуулаха бүрөө ходорхой, хонгёо, найхан болохо дол гэнэ.

Шэнээ шадалынь барагдаал

— Та ехэ һайхан хоолойтой... Тиигээд гоёоршье дуулана... дөө, нүхэдөө нигэжэ... ямаршье эм домһоо үлүү... сэтэй бишу, — гэжэ про... бүгэдэ зондо хэлэнэ.

— Зүб лэ даа, нөөрэл... гэшэл даа... — гэлдээд... таһан солдадууд дэмжэнэд.

Тимофейе операци хэдэг... та абаашаба. Тэндэ... удаан болгоод, һөөргэнь... асарба. Тэрэ һаял мэдэ... ябаһан хэбэртэй гүбэрнэ:

— Аха дүүтэн... Арайшье... ябанаб. Ами наһамни хилга... эрмэг дээрэ торосолдоно... Юрэдөө, үхэхэ болоо... ямар нэгэ солдат дуу дууда... даа... Зай гү?..

Николай СИМАКОВ

ҺҮҮЛШЫН ДУУН

РАССКАЗ

Үглөөгүүр энэ наһата соо эгээл хүндэ үбшэнтэй гэжэ тоологдодог нэгэ солдат нүхэдһөө асууба:

— Аха дүүтэн... Хэнтнай энэ һүни... дуулахадал гээ һэм?

— Энэ нүхэрнай дуушан байгаа, — гэжэ Юрка Пётр тээшэ заана.

Тэрэ хүн хүндөөр толгойгоо аргаахан эрьеулнэ.

— Нүхэр... Наашаа дүтэлыш даа... Ши хаанаһаа нимэ һайханаар хангюурдажа һурахан юмши?

Пётр энэ асуудалда юун гэжэ харюусахаяа мэдэнэгүй.

— Юу һайханаар хангюурдаа гэнэт даа. Намда адляар дууладаг зон олон ааб даа. Манай тосхоной хүнүүдэй дуунь шагнаа һаа, наахатнай гээшэб?!

— Ши өөрөө хаанахибши?

— Би Сибириин хүмби. Петропавловск гэжэ тосхонһоо...

Тэрэ хүнинь хүнжэл дороһоо шүдэгэр туранхай гараа гаргажа, Петрой үбдэг дээрэ табиха зуураа угалнэ:

— Тиихэдээ бидэнэр нютагаархин болоно ха юмбиди... Би баһа сибиргэн. Павлодарскиин Тимофей гэжэ нэрэтэйб.

Пётр Тимофейн гараые адхана.

— Ши, нүхэр, хаана шархатааб? — гээд һурана.

— Намайе Патихатка тосхоной дэргэдэ болоһон байлдаанай үедэ шархатуулаа... Би жолоошон хүнмби... Снаряд тэһэрээ... — гээд Тимофей дуугаржа шадахааа болишоно.

— О-о! Нютагайшни энэ хүн тиимэ гэшэгүй хүндөөр шархатаһан хүн бэшэ, харин бүтэн гэзаргүй тооной, хоёр хүлынь мухар... — гээд Юрка шэбэнэнэ.

Тимофей хэдэн үдэрөөд эдеэ хоол амандаа хээгүй аад лэ, энэ үглөөгүүр гурбан халбага манна каша залгижа, хүнүүдые гайхуулба. Тиигээд тэрэнэй нюур шаһайдань гэрэл ороходол гэбэ. Петрые дахин дуудаба:

— Хүбүүн... Эндэ ерэжэ һуугыш даа. Манай Сибирь ороной даа,

Сэнхиин байна урдань
Байгал.

Тиигээд тэрэ һүүлшын бадагые хамаг палатын хүнгэнхэжэ татаба. Энэ үедэ Тимофейн нюдэниинь нёлбонгоон байгаа һэн. Мүн бэшэ солдадууднье уярһан янзатай, дуунай болон һуунад. Гэнтэ үүдэн үргэнөөр сэлигдэжэ, энэ госпиталиин главна врач, набтаршаг бэетэй, дун сагаан һахалтай, хатуу шэрүүн харасатай үбгэжөөл орожо ерэбэ. Тэрэнэй хойноһоо сагаан халаадтай врачнууд болон медсестранууд дахалдан ороно.

Үбгэн врач мэндэ амараашье хэлэнгүй юумэгүй, орон дээгүүгээ хэбтэһэн үбшэнтэниие адаглан хараад асууна:

— Энэ юун хэрэгэмэл шубуутай болоод гэшэбибди?

Пётр балай ехээр залд гэнэншье янзагүй, даруушагаар харюусана:

— Энэ би дууланалби даа, нүхэр профессор.

Үбгэжөөл ехээ гайхан, нюдэнэйнгөө шэл заһажа, Пётр тээшэ хараба.

— Та хаанаһаа намайе... профессор гэжэ тааба гээшэбта? Али та хэзээ нэгэтэ минии лекциие шагнаһан байгаа гүт?

— Үгы. Тиигэбэшье би харахада тухайналби даа, — гэжэ солдат.

— Ай, бурхан, эндэмнай эльбэтэй хүн бии болошоо бэшэ гү? — гээд профессор хажуудаа бай һан эмшэ врачнар тээшэ эрьен хараад, урдань зогсоһон үнеэхи солдадтаа хандана:

— Та тон мэргэн хүн байнат. Абаһаар сагаалсын арба тооэ түдабат. Та тагнуулшан ябаһан гүт?

— Тиимэ.

Профессор энеэбхилэн дуугарна:

— Зүб лэ даа. Зай, дууша нүхэр, танай хоолой баритон гү?

Пётр дала мүрөө хүдэлгөөд абана.

— Мэдэхэгүй... Юрэдөө, ямаршье хоолойтой ябаһанаа мэдэгшэ гүйб. Баритоншье гээшэнь байжа магадгүй...

Пётр «зай, үгышье» ... рюусабагүй.

Тимофей дуугай боложо... һан юумэндэл аалиханаар... Тэрэ һүниндөө Пётр Юр... гэр зөлжэхэлн нүхэрөө... хонобод. Үүрэй сайха үе... Юрка мэгдүү хоолойгоор...

— Нүхэр, шинии нютаг... хүбүүн һалашаба бэшэ аал...

— һалашаба гэжэ юу хэ... — гээд Пётр үндыбэ.

— Аминнинь хаагдана ...гү?..

Хэдэн врачнар ойрохи ... ень тойрожо байнад. Пётр ... хөөрой бодожо, тангудаа ... наар табин дүтэлхэднь ... толгойгоо хойшонь хаяад ... тэрэнэй шэг шарайнь сааран ... адли сагаан, хоёр нюд... аниатай.

Юрка Пётр тээшэ харан... хан үгэлнэ:

— Пётр, ши нютагайгаа ... һүүлшын гуйлтые дүүргэ... лоолши даа...

Петрой досоонь бүгл... хоолойнь тагжашанхай, д... хэлэн байжа, дуугаржа шада... лин зогсоно.

— Зай, дуулыш даа, ю... гээд Юрка дахин гүйна.

Үнан голой саагуур му... Улаад наран оробо.

Пётр шэшэргэнэһэн хоол... дуулажа эхилбэ:

Халуун байлдаанай гол...

Комсомол зүрхэн тогтоба...
Душша солдат гүнз...
амияа абан үргэлжэлүүлнэ...
Хүлэг мориной хүл доро...
Хүбүүн алдалан унаба.
Тэрэнэй нюдэнэй нёлбо...
сар дээгүүрнь урдана:
Хүдэлмэришэн ангиин ...

Хоритой хүбүүн нугшэ...

Тимофейн түрэһэн нютаг... хүнэй аялга доро угаа һа... гын дуу соносоһон юумэнд... хэ нойроор унтаа һэн.

Ц. ЖИМБИЕВ орч...

Шог энеэдэн

ЭЛИ ТЭМДЭГ

— Мэдэгмаа, столовын арада шинихэн хэбэртэй, шал һогтуу, дуу дуулажа хэбтэнэ һэн.

— Юун гэжэ дуулааб?

— «Урдаһаа эхитэй Баргушаамнай Унайхан манаар хушагдаад байн...»

— Үгы, миниихи бэшэ. Минии үбгэн тиимэ дуу мэдэхэгүй.

АЙНАБ ДАА

— Ши юундэ һамга абанагүйбши?

— Шиниил һамга ходо харагшаб, адаглагшаб.

— Һамгыем юундэ һонирхобош?

— Тиимэ һамган дайралдашуужал гэжэ ехэл айна гээшэб.

ХООЬОН ШЭЛНҮҮД

Һамганиинь амаралтын газарта арба гаран хоногто байгаад бусаба ха. Ерэхэдэнь, гэрэйнь хаалга арба гаран хооһон шэлнүүд хэбтэбэ.

ҺАМГАНИИНЬ:

— Юун олон хооһон шэл хаанаһаа бии болоо гээшэб?

ҮБГЭНИИНЬ:

— Мэдэхэгүй, хаанаһаа бии болошоо гээшэб гэжэ баһал гайхажа байнаб. Досоогоол нэгэшье шэлнүүдые абаһан лэ хүн нэм...

Б. НАМСАРАИН.

БОДОМЖОЛГО

Гурбан эрэшүүл, гурбан
хүршэнэр
Һамгадайнгаа үгыдэ
һамбагаашалба хаш...
Солхообо суглуулжа
бодомжолбо хаш...
Бодомжолһоной һүүлдэ
бодохоошье болиһон,
Бөөлжэлэн дээрэ бууража
хэбтээд һэн.

Шашаг хүниие улаан хэжэ гэлсэгшэ, тэдэ улаан хэлэниинь аман соонь, ухаан бодолынь газаа гэзэнь бэшэ юм гү?

ОЙ ХЭДЫ ШОРГООЛЗОТОЙБ?

Донецкэ областиин ой тайгын шоргоолзодой тоо буридхэлдэ абтаба. Эдэ шумуулнууд-санитарнуудай булэ бүхэн буридхэгдэв. Зургаа мянга гаран шоргоолзодой ехэ бүлэнүүдэй байра тухай картануудта оруулагдаба. Тэдэнэй зургаан булэ мүнөө хабартаа «шэнэ байратай» болохонь. Ургамлнуудые хоротонһоо хамгаалхын тула тэдэниие урагжа байһан ой модондо, һөөгүүдтэ асаржа табиха юм.

Һүүлэй хорин жэлэй турша Донецкэ областьдо ой модоной талмай хоёр дахин ехэ боложо, 420 мянган гектар эзэлнэ. Элдэб хорхой-шумуулнуудые үгы хэхэ зорилгоор сагдуул ой руу шоргоолзоднойо гарана, сохонууд табигдаха юм.

И. ДЬЯЧКОВА.

ЭНХИР КРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«ОРБИТА» ХАРУУЛ... 13.00 — Дамжуулгы... рамма. 13.05 — һүүлэй... 13.10 — «Бидэнэр пион... болохобди» — октябрят... зорюулагдаһан концерт. ... — «Здоровье» — науч... пулярна программа. 14... Футболоор СССР-эй чем... ЦСКА — «Динамо» ... 2-дохи хахад. 15.00 — ... техническэ мэдээсэлэй ... системэ.

УЛААН-УДЭ ХАРУУЛ... 15.30 — Киноочерк. «ОРБИТА» ХАРУУЛ... 15.40 — «Пятёрка ... ных» — уран һайханай ... 16.55 — Уласхоорондын ... рама. 17.25 — «Ко... студи урина». — Ленин... «Дружба» гэжэ ансам... концерт. 18.00 — «... воскресени, понедельник... Москвагай М. Н. Ермол... нэрэмжэтэ театрай зүжэ...

УЛААН-УДЭ ХАРУУЛ... 20.30 — «Кино-алм... альманах». 20.50 — «... га».

«ОРБИТА» ХАРУУЛ... 22.00 — «Свестрни... уран һайханай фильм. 2... «Время» — информа... программа. 24.00 — Фут... СССР-эй чемпионат. «Зе... (Л) — «Спартак».

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Совет. Республикын тарялан дээгүүр. Нүхэр Н. В. Подгорный үгэ.

Хоёрдохи хуудаһанда: партийна комитедүүдтэ. «Гэгдэгшэд байха ёһогүй» — экономическа шэнжэлэл Түрэл орон дотороо. Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ. «Урагшаа һанаатан» — корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда: нүхэр Н. В. Подгорныи үгын түгэсхэл. Хилын саһаахи һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Субботний огонек».

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Н-03527. Заказ №...